

NAJLJEPŠE BALADE BOŠNJAKA

1. U sv'jetu se naći ne mogaše
2. Ferman dođe iz Stambola
3. Kad morija Mostar morijaše
4. Klikovala prebijela vila
5. Bol boluje gondže
6. Oganj gori u zelenoj gori
7. Kolo igra na sred Sarajeva
8. Knjigu piše srpski knjaže
9. Ali-beg se s ljubom zavadio
10. Urodila b'jelica šenica
11. Koliki je Javor na planini
12. Dvije kule na Zagorju bile
13. Zbor se kupi na Kakanj pazaru
14. Potresla se gora od istoka
15. Falila se Mahmut pašinica
16. Vezak vezla Adem-kada, mlada nevjesta
17. Majka Fatu rano budi
18. Zlatno sedlo po vodi plivaše
19. U srid šehera, u srid Bajne Luke
20. Kol'ko cvili gora Garevina
21. Procvilila gora šimširova
22. Meho s majkom po has-bašči hoda
23. Udaje se Alibegovica
24. Husejin se u svatove sprema
25. U našega bega Ali-bega
29. Kad umrije srma Ibrahime
30. Pusta bolest u sv'jet udarila
28. Fali mi se Mujo momče mlado
29. Zagrmilo iznad Visokoga
30. U Stambolu akšam okujiše
31. Iz Šemboja topi udariše
32. Sunce bi sjalo, ali ne može
33. Dvore mela Alibegovica
34. Kad slavuji tići zapjevaše
35. Sarajevo, što si neveselo?
36. Emina bole boluje
37. Budim gradi beže Bajram-beže
38. Što 'no cvili u Glamoču gradu?
39. Mujo gleda Ajkunu djevojku
40. U kadune Hasanaginice
41. Knjigu piše srpski knjaže
42. Tužila se Ganibegovica
43. Mrak zateče po gori svatove
44. Sina rodi Sinanbegovica
45. Gledali se Mujo i Nizama
46. Kad Vilići seku udavaše
47. Ja kakva je sjajna mjesečina
48. Po gori se zelen bajrak vije
49. Razbolje se Havalicu Bego

50. Brat u sestre konja dojahiva
51. Vezak vezla Gabelkinja Zlata
52. Vezak vezla Zlatija đevojka
53. Šetao se aga Hasan-aga
54. Vezak vezla Dženetića Diša
55. Mujo gleda u mahali Zlatu
56. San usnila Hasanaginica
57. Sunce zasja šeher Bijeljinu
58. Kad je kuga Mostar pohodila
59. Kad Moriće pohvataše
60. Što se b'jeli u gori zelenoj

1. U SV'JETU SE NAĆI NE MOGAŠE

U sv'jetu se naći ne mogaše,
što Mehemed Fatu milovaše;
misli Fata uzet će je Meho,
hoće Meho, al' mu ne da majka:
Fata svoje ruho prodavala.
Mehemedu govorila majka:
"O moj sine, d'jete Mehemedo,
ti se prođi Smiljanića Fate,
Fata nije roda gospodskoga,
jer u Fate b'jela ruha nema!
Ti si, sine, roda gospodskoga,
neće t' moći roda darovati.
Ja sam tebi zlato isprosila,
sa Zagorja Umihanu mladu,
milu kćerku beg Filipovića;
otišli su po l'jepu djevojku,
sad se tvojim svatovima nadam."
Meho šuti, ništa ne besjedi,
onda reče svojoj miloj majci:
"Daj mi, majko, ačik mintan mavi,
brzo mi ga na telala dala,
brzo mi ga na drugom gledala,
uzdisala, Mehu spominjala!"
Dade majka ačik mintan mavi,
ode Meho tijesnim sokakom,
ispred dvora plemenite Fate.
Pred njeg' mlada išetala Fata:
"Kamo, Meho, šećer i jabuke,
što si mene na to naučio?"
Meho šuti ništa ne besjedi,
njega mlada zaklinjaše Fata:
"Života ti i tvoga i moga,
kaži meni, što si neveseo!"
Meho kaza što je i kako je,
u to dođe iz dvora robinja:
"Hajde Meho, tebe zove majka,
došli su ti kićeni svatovi,
da ti skineš sa konja djevojku!"

Ne htje Meho da otiđe dvoru,
Al' ga mlada preklinjaše Fata:
"Idi, Meho, oba ti svijeta,
onoga svijeta i ovog cvijeta!"
Tad je Meho Fatu poslušao,
pa on ode b'jelu dvoru svome,
kad mu zlato na konju stajaše.
Mladu Mehi govorila majka:
"Skini, Meho, sa konja djevojku!"
Neće Meho da skine djevojke,
al' da vidiš Mehameda majke,
gdje povadi dojke iz njedara,
poče sina proklinjati svoga.
Al' se Meho pobojavao kletve,
pa on skinu sa konja djevojku.
Kad je bilo večer po akšamu,
večeraše i akšam klanjaše.
Kad je bio vakat od ložnice,
dvoje mlado u đerde svedoše.
Da vidite gondže Mehameda!
On ne skida duvak sa djevojke,
da djevojci b'jelo lice ljubi,
već on sjede na šikli sanduke,
pa on uze sadefli tamburu.
Sitno kuca, tanko popijeva:
"Misliš, Fato, misliš, dušo moja,
da djevojci puli duvak skidam;
n'jesam, Fato, života mi moga,
života mi i moga i tvoga!
Misliš, Fato, misliš, dušo moja,
da djevojci b'jelo lice ljubim;
n'jesam Fato, tebe ne želio,
već se junak tobom oženio,
u džennetu, na prvom konaku!
Misliš, Fato, misliš, dušo moja,
da djevojci ruse kose mrsim;
n'jesam, Fato, nesuđeno zlato.
Misliš, Fato, misliš, dušo moja,
da djevojci crne oči mutim;
n'jesam, Fato, rumena jabuko!"
Tada reče gondže Mehameda:
"Čuješ li me, lijepa djevojko,
Skini malo puli duvak s glave,
Da ti vidim lice i obrve!"
Kad djevojka duvak podignula,
sinu lice kano žarko sunce,
a gr'oce kano mjesečina.
Tada reče beže Mehameda:
"A Boga mi, prikladna djevojko,
i ljepša si i viša od Fate,
ali n'jesi mome srcu draga!
Selam ćeš mi majci učiniti,

ja joj hoću svijet prom'jeniti!
Kad u jutru bijel dan osvane,
nek sakupi hodže i hadžije,
nek me kuplju od ruže đulsijom,
nek mi puste perčin niz tenešir,
što mi ga je Fata odgojila.
Tri je fildiš češlja salomila,
tri kutije jaga potrošila,
dok mi ga je mlada odgojila.
Nek me nose neženjeni momci,
nek ne idu drumom širokijem,
nek me nose uskijem sokacim,
ispred dvora plemenite Fate!"
Pa dohvati handžar s čiviluka,
handžarom se u prsa udrio,
i na njemu srce izvadio,
mrtav pade, žalosna mu majka!
Kad u jutru zora osvanula,
osvanula i sunce granulo,
čudila se Mehemeda majka,
što joj nema sina Mehemeda,
pa se hvali ljepim djevojkama,
kako mu je omiljelo zlato.
Iza toga mnogo i ne prođe,
rasrdi se nesmiljena majka,
udri nogom u bojali vrata,
odmah su se vrata otvorila,
na golemo čudo udarila:
do koljena u krv ugazila!
A djevojka staše u budžaku,
U budžaku, pod puli duvakom.
Progovara lijepa djevojka:
"Bog t'e ubio Mehemeda majko!
Što ga ženi nedragom djevojkom,
što ga n'jesi Fatom oženila,
jer umrije Meho od žalosti,
sve lijepu Fatu spominjući.
Selam ti je Meho učinio,
da sakupiš hodže i hadžije,
da ga kuplju od ruže đulsijom,
da mu puste perčin niz tenešir,
da ga nose neženjeni momci,
da ga nose uskijem sokacim,
ispred dvora plemenite Fate."
Majka curu dobro saslušala,
i sakupi hodže i hadžije;
ponesoše gondže Mehemeda,
ispred dvora plemenite Fate.
Vezak vezla plemenita Fata,
na čardaku, na visokoj kuli;
puhnu vihor s visokih planina,
i odnekle miris nanosaše.

Kad pogleda plemenita Fata,
veliko je čudo opazila:
napr'jed idu neženjeni momci,
koji nose gondže Mehameda,
a za njima hodže i hadžije.
Odmah se je jadu dosjetila,
da je Meho, žalosna mu majka!
Ona pade po sadef đerđefu,
kako pade, više ne ustade.
Misli majka izgubi se Fata,
al' se Fata s dušom rastavila.
Tad zakuka Fatijina majka:
"Stante, stante, hodže i hadžije,
pričekajte i ovog mejita!"
Kad su bule Fatu opremile
Ponesoš e obadva mejita:
Naprijed nose Fatimu djevojku,
a za njome gondže Mehameda.
Mezare im blizu iskopaše,
A kroz mezar ruke proturiše,
A u ruke metnuše jabuke,
Kad se prenu, nek se poigraju!

2. FERMAN DOĐE IZ STAMBOLA

Ferman dođe iz Stambola,
bujruntija iz Travnika,
baš u šeher Sarajevo,
a na ruke Dizdar-agi:
da hvataju dva Morića,
dva Morića, dva pašića,
Morić Ibru, Morić Pašu;
da hvataju, da ih vežu,
da ih vežu i osude.
Sultanu su dodijali
po tužbama iz Travnika,
iz Travnika od vezira:
da Morići, odmetnici,
ne kabule ni sultana,
ni sultana, ni vezira,
nit ikaki gospodara,
veće sami gospodare,
gospodare kako hoće.
Kad vidio Dizdar-aga,
što mu kaže bujrun tija,
hršum čini haskeriji,
da hvataju dva Morića,
da hvataju, da ih vežu,
da ih vežu, da ih vode
pravo gradu u tavnicu,
gdjeno Dizdar brzo kroji:
ko omrkne, ne osvane.

Uhvatiše dva Morića,
uhvatiše, savezaše,
savezaše, povedoše,
baš kad majka pitu suče.
U ruci joj oklagija,
a u drugoj zlatan ibrik.
Haber dođe staroj majci
da Moriće uhvatiše,
u tavnicu povedoše.
Kad to čula stara majka,
sve je jadna pobacala
po avliji, po kaldrmi:
oklagiju prelomila,
zlatan ibrik ulupila,
pa poletje iz avlije,
bosonoga, gologlava,
figanj čini, kose čupa,
vas Hat-mejdan rasplakala.
Pa eto je u Sarače:
"Jazuk vama svi sarači,
što pustiste dva Morića,
što mi jednog ne oteste,
ili kako izmoliste?
Ko će mene utješiti?
Ko li staru prigledati?"
Pišći stara kao guja,
i sarači zaplakaše.
Otlen pođe uz Kovače,
ruke lomi, a govori:
"Jazuk vama svi kovači,
što pustiste dva Morića,
što mi jednog ne oteste,
ili kako izmoliste?
Ko će mene utješiti?
Ko li staru prigledati?
Teško meni, jednoj majci!"
Opet leti stara majka
pravo brdu uz Kovače,
dok je stigla Dizdar-agu,
di joj vodi oba sina,
oba sina savezana
sindžirima debelijem.
Bir ih stiže jedna majka,
bir ih stiže, pred njih pade,
pred njih pade, molit stade.
Lijepo moli stara majka:
"Bogom brate, Dizdar-aga,
pusti meni jednog sina,
pusti meni jali lbru,
jali lbru, jali Pašu!
Išći mala koliko ćeš!
Il' čifluka, ili kmeta?"

Ili voliš suha zlata?
Samo jednog daj mi sina!
Ako li mi pustit nećeš,
kunem ti se dinom mojim,
a i postom ramazanom,
zaklinjat ću nebo, zemlju,
učinit ću tešku dovu.
Nikad mira biti neće
ni sultanu ni veziru,
dok nad Bosnom oni budu,
a ni tebi dobra nije!"
Kad to čuo Dizdar-aga,
progovara staroj majci:
"Vrat' se natrag, stara majko,
pustit ću ti oba sina,
oba sina bez dinara."
Prevari se stara majka,
prevari se pa se vrati.
Ciče halke u sindžira,
povedoše dva Morića.
Kad su bili na Jekovcu,
progovara Morić Ibro:
"A bora ti, Dizdar-aga,
zastavi-der nubečije,
oprosti mi b'jele ruke,
i dodaj mi tamburicu,
da pogledam po Saraj'vu,
ne bi li mi lakše bilo!"
Kad to čuo Dizdar-aga,
zaustavi jasadčije,
naokolo nubečije,
oprosti mu b'jele ruke,
dodade mu tamburicu.
Ja da vidiš Morić Ibre!
Kad se lati tamburice,
pritegnu joj tanke žice,
pa zakuca i zapjeva.
Sitno kuca Morić Ibro,
sitno kuca, jasno pjeva:
"Dunjaluče, golem ti si!
Sarajevo, sehir ti si!
Bašćaršijo, gani ti si!
Ćemalušo, duga ti si!
Latinluče, ravan ti si!
Tašlihanu, širok li si!
Ljepa Maro, ljepa li si!
Dosta si me napojila,
od dušmana zaklonila,
vakat doš'o, valja mrijeti!"
Opet Ibru savezaše,
savezaše, povedoše,
Morić Ibru, Morić Pašu,

i u grad ih dovedoše,
u tavnicu zatvoriše.
Kad je bilo po akšamu,
progovara Dizdar-aga:
"Izvedite dva Morića,
donesite svilen gajtan!"
Izvedoše dva Morića,
donesoše svilen gajtan,
udaviše Morić Pašu.
Sve to gleda Morić Ibro.
Progovara Dizdar-aga:
"A bora ti, Morić Ibro,
je l' ti žao tvoga brata?"
Progovara Morić Ibro:
"Jes' mi žao moga brata,
još žalije stare majke!"
Udaviše dva Morića,
pred kapiju izbaciše,
i dva topa opališe.
Kad to čula stara majka,
poletjela stara majka;
kad je bila na kapiju,
al' joj leže oba sina,
oba sina udavljena:
na nogama bukagije,
na rukama lisičine,
oko vrata svilen gajtan.
Kad to vidje stara majka-
Od jada joj srce puklo.

3. KAD MORIJA MOSTAR MORIJAŠE

Kad morija Mostar morijaše,
pomorila dizdareve dvore:
do dva brata na avliji kuplju,
dvije neve u zelenoj bašči,
dvije seke pod bijelom kulom.
Kad starijeg brata ponesoše,
pred njim dobra konja povedoše;
kada mlađeg brata ponesoše,
pred njim zelen bajrak razaviše;
kad stariju nevu ponesoše,
pred njom nose kutiju prstenja;
kada mlađu nevu ponesoše,
pred njom nose od zlata siniju;
kada dvije seke ponesoše,
pred njim' nose orahovu granu,
i na grani ruho djevojačko.
Pratio ih ostario babo,
su dva šćapa na avlinska vrata.
Ovako je stari govorio:
"Sretan li sam, milom Bogu fala!

Dva sam sina na vojsku spremio,
Dvije neve u rod povratio,
Dvije šćeri svati odvedoše,
Kako babu oblaziti neće!"
To izusti a dušicu pusti,
I umrije ostario babo.

4. KLIKOVALA PREBIJELA VILA

Klikovala prebijela vila,
klikovala tri bijela dana.
Niko joj se ozvat ne smijaše,
ko smijaše, ni on ne htijaše,
potlje jedna dizdar-aginica:
"Što ti hoćeš, prebijela vilo?
Ali išteš od zemlje harače?
Ali išteš od zemlje vojnike?
Ali moga agu, dizdar-agu?
Ali moga sina Đulberhara?
Al' Ajkunu, ćercu jedinicu?"
Progovori prebijela vila:
"Ja ne ištem od zemlje harače,
niti ištem od zemlje vojnike,
niti ištem tvoga gospodara,
ni tvojega sina Đulberhara,
već Ajkunu, lijepu devojkju."
Tek što vila riječ izustila,
on' čas Ajku zaboljela glava.
Više nje je mila strina stala,
više nje stala, 'vako govorila:
"Bi li rada, lijepa devojkjo,
bi li rada viđet tvoju majku?"
Progovara bolahna Ajkuna:
"Ja bih rada, mila moja, strina,
rada viđet ostaralu majku!"
Strina sitnu knjigu nakitila,
te je sprema u Mostaru gradu,
a na ruke kapetanovici:
"Mila moja, kapetanovice!
Da si brže dvoru bijelome,
tvoja ćerca na samrti Ajka!"
Kad kaduna knjigu proučila,
trkom trče u tankoj košulji,
a za njom su tri tanke robinje:
"Stani malo, kapetanovice!
Pripni peču, prigri feredžu,
i pojaši konja debeloga!"
Ona nema kade da pričeka,
no otide Novu bijelome.
Tu mi sreta novske kiridžije:
"O Bogu vi, novske kiridžije,
je li meni u životu Ajka?"

Vele njojzi novske kiridžije:
"O Bogu nam, kapetanovice,
radi bismo kazat dobre glase,
ne moremo, već kakono jeste:
jučer tvoja preminula Ajka!"
Trkom trče kapetanovice,
mrtva Ajka na čardaku leži.
Vrh nje majka bijući se pade,
i ovake jade jadikuje:
"Crne oči, što me ne gledate?
Hladne noge, što me ne sretate?
B'jele ruke, što me ne grlite?
Medna usta, što me ne ljubite?"
Tješio je aga, dizdar-aga:
"Snaho moja, kapetanovice!
Da t' je Ajka na otkupe bila,
triput bih je otkupio zlatom,
a četirput drobnijem biserom!"

5. BOL BOLUJE GONDŽE MEHEMEDE

Bol boluje gondže Mehemedede,
bol boluje dva bijela dana,
treći danak dušu ispustio.
Opremiše gondžu Mehemeda,
i u crnu zemlju zakopaše.
Kad je večer po večeram bilo,
jami Fata avdest uzimati,
nešto joj se dade pogledati,
pogledala na nove hareme,
na Mehi je nure ugledala.
Fata svoga babu dozivala:
"Vidi, babo, s njima ne vidio!
Vidi nura na našeme Mehi!
O neka te, moja maćehice,
tvoja duša raja ne vidjela,
kao što ga ni vidjeti neće!"

6. OGANJ GORI U JELOVOJ GORI

Oganj gori u jelovoj gori,
ko l' ga loži, ko l' se kod njeg grije?
Vile lože, a lbru se grije,
jer su lbru rane savladale.
Brzo mu se ljekari nađoše,
sve ljekari vile zagorkinje.
Čudo vile za l'jek zaiskale:
od babe mu ćurak sa ramena,
a od majke ruku iz ramena,
a od brata konja sa jasala,
a od sestre sadžbak joj iz kosa,
a od ljube đerdan od dukata.

Dade babo ćurak sa ramena,
dade majka ruku iz ramena,
dade bratac konja sa jasala,
dade sestra sadžbak joj iz kosa,
ne da ljuba đerdan od dukata!
Na to su se razljutile vile,
pa su lbri rane povr'jedile,
i umrije, žalosna mu majka!

7. KOLO IGRA NA SRED SARAJEVA

Kolo igra na sred Sarajeva,
u tom kolu Fata ljepoticu.
Svo je kolo glavom nadvisila,
a ljepotom kolo začinila.
Gledala je Hasanaginica,
gledajući tiho govorila:
"Mili Bože, čuda velikoga,
ja kakva je ljepoticu Fata,
za mogu bi Muhameda bila,
Muhameda, mojega djevera!"
Ona ide ljepotici Fati,
pa od majke isprosi djevojku.
Pokupiše kitu i svatove,
pa odoše po lijepu Fatu.
Tu ih oni lijepo dočekali,
sve svatove u nove konake,
a atove u nove ahare,
jendibule na gornje čardake.
Večeraše i akšam klanjaše,
tad govori Hasanaginice:
"Prijo moja, Alibegovice,
izvedi nam Fatu ljepoticu,
da je vidim i da krnu metnem."
Progovara Alibegovica:
"Prijo moja, Hasanaginice,
ne mogu ti Fatu izvoditi,
moja Fata odviše je lijepa,
ovdje ima premnogo svijeta,
već ti idi i krnu joj metni."
Otlen ode Hasanaginice;
ona ode u gornje čardake.
Kad je prva vrata otvorila,
obasja je sjajna mjesečina;
kad je druga vrata otvorila,
nju obasja jarko sunašće;
kad je treća vrata otvorila,
ali Fata na dušeku spava,
dva joj nura na obrazu gore.
Skoči Fata na noge lagahne,
pa govori Hasanaginici:
"Hodi, hodi, moja jetrice,

čuješ sada što hurije zbore:
'Sad će nama naša Fata doći!'"
To izusti pa dušicu pusti,
i umrije, žalosna joj majka.

8. KNJIGU PIŠE SRPSKI KNJAŽE

Knjigu piše srpski knjaže,
a na ruke Salih-paše:
"Salih-pašo, lalo naša,
izdaj nama Himzi-bega,
il' za srebro, il' za zlato,
il' za koje drugo blago!"
Otpisuje Salih-paša,
srpskom knjazu u Negotin:
"Ne mogu vam Himze dati,
Himze dati ni prodati,
jer za Himzu i car znade,
i carevi svi veziri,
da je Himzo junak pravi!"
Opet piše srpski knjaže,
a na ruke Salih-paše:
"Salih-pašo, lalo naša,
izdaj nama Himzi-bega,
il' za srebro, il' za zlato,
il' za koje drugo blago!"
Borozani zasviraše,
Himzi-bega dovikaše:
"Himzi-beže, lalo naša,
tebe zove Salih-paša,
da pokupiš tri buljuka:
dva buljuka Arnauta,
treći buljuk sve Bošnjaka,
pa da ideš baš na Raču,
baš na Raču, na Staraču!"
Kad je bio na po puta,
susrete ga stara baba,
i sa njome mlado Srpče,
mlado Srpče gologlavo.
"Vrat' se natrag Himzi-beže,
ti ćeš ludo poginuti!
Udarila sva Srbija,
sva Srbija, šokadija,
ti ćeš ludo izginuti!"
Progovara Himzi-beže:
"Evo tebi žuti dukat,
idi djeci kupi hljeba,
volim muški poginuti,
neg' se ženski povratiti!"
Kad je bio baš na Raču,
baš na Raču, na Staraču,
kad je bio kod Bistrika,

šest topova osvojio,
a sedmi ga pogodio.
Ranjen Himzo progovara,
i doziva Ibrahima:
"Ibrahime, vjerna slugo,
evo uzmi b'jelog ata,
pa ga vodi Banjaluci,
mome bratu Mustaj-begu,
neka gleda b'jelog ata,
nikad više svoga brata!
Evo tebi zlatni sahat,
pa ti podaj mojoj majci,
mojoj majci, Banjaluci,
nek' mi majka sahat gleda,
i nek' Himze ne pogleda!
Evo tebi britka sablja,
pa ti podaj mom daidži,
mom daidži, Derviš-begu,
nek' mi daidža sablju gleda,
neka Himze ne pogleda!
Evo uzmi zlatni prsten,
pa ti podaj mojoj ljubi,
mojoj ljubi, Banjaluci,
nek' mi ljuba prsten gleda,
a nek' Himze ne pogleda!
Nek' se ljuba preudaje,
Himzo joj se oženio,
mrtvom glavom na Bistriku!"

9. ALI-BEG SE S LJUBOM ZAVADIO

Ali-beg se s ljubom zavadio,
da je za što, ne bih ni žalio,
već za jedan srma jagluk vezen.
Ljuba veli: "Draga ti ga dala!"
Ali-beg: "Nije nego seka!"
Oprema se Alibegovica,
ona ide svojoj zaovci,
zaovici, Ali-bega seki.
Zaovica sjedi na čardaku,
ona ljulja sina u bešici,
živu želju od sedam godina.
Kad na vrata Alibegovica,
nema kada nazvati selama,
veće pita svoju zaovicu:
"Živ ti bio sinak u bešici,
jesi l' bratu vezen jagluk dala?"
Premišlja se mlada zaovica:
žao majci sina u bešici,
žao brata s ljubom zavadio,
pa govori svojoj nevjestici:
"Jesam bratu vezen jagluk dala,

živ mi bio sinak u bešici! "
Povrati se Alibegovica,
Ona ode svojoj b'jeloj kuli,
A izdahnu čedo u bešici.

10. URODILA B'JELICA ŠENICA

Urodila b'jelica šenica,
od Ponora do Vilića dvora.
Želo ju je trista žetelica,
a vezalo dvjesta vezioca,
i pred njima Ale Meuniću.
Kad su bili dvoru na avliju,
večeraše i akšam klanjaše,
pa pred kulom kolo uhvatiše.
Pred kolom je Ale Meuniću.
Gledala ga Vilića Lejlja,
gledala je i govorila je:
"Mili Bože, ja harna junaka!
Da Bog dade da mi suđen bude!"
Misli Lejla da niko ne čuje,
al' to čuje bratac Mustaj-beže,
pa je Lejli tiho govorio:
"Šuti, Lejlo, glave ne nosila,
gdje će ići prvog bega kćerka,
za Aliju, jednoga fakirka!"
Kada seka brata razumila,
ona ide u drugu odaju,
pa otvara sahtijan-sanduke,
oblači se što god ljepše može,
pa otiđe na liticu st'jenu,
zavi oči, niz liticu skoči,
pade mrtva, žalosna joj majka!
Tud nalazi Ale Meuniću,
kad ugleda na zemljici Lejlu,
damla ga je u srce udрила,
mrtav pade uz Lejlu djevojku.

11. KOLIKI JE JAVOR NA PLANINI

Koliki je Javor na planini,
ni ptica ga preletit' ne može,
sinoć su ga sokolovi prešli,
i pren'jeli ranjena junaka,
Hamajlića, od petnaest godina.
Na njemu je sedamnaest rana:
sedam rana od sedam pušaka,
osam rana od osam sabalja,
dvije rane od dva džeferdara.
Sve bi rane lahko prebolio,
al' je njemu teško preboljeti,

gdje se vlasni prstena igraju.
Hasan-aga kuca uz tamburu,
sitno kuca, jasno popijeva:
"A Boga ti, zlatan Hamajliću,
kud će tvoji dvori i ahari?
Kud će tvoja ostarila majka?
Kud će tvoja seka na udaju?
Kud će tvoja vjerenica ljuba?
Kud će tvoji kmeti i timari?"
Govorio ranjen Hamajliću:
"Moji dvori prahu i pepelu,
moja majka jadu i čemeru,
moja seka kud je njojzi drago,
moja ljuba tebi, Hasan-aga,
moji kmeti ljubi od miraza,
kad s' udade, nek ih tebi dade!"
I umrije, žalosna mu majka.

12. DVIJE KULE NA ZAGORJU BILE

Dvije kule na Zagorju bile,
u njima se do dva brata dile:
Hasan-aga s bratom Muhamedom.
Za sve su se l'jepo pod'jelili,
za jedan se dio zavadili,
a za jedan čitluk na Zagorju,
i za b'jelu na Zagorju kulu.
Hasan-aga ljubi progovara:
"Otruj, ljubo, brata Muhameda,
a ja odoh u lov u planinu!"
Tad se misli Hasanaginica:
"Što ću sada od života svoga,
kako ću ga mlada otrovati?"
Ona ode u šikli odaju,
pa otvori sahtijan sepeta,
pa izvadi od zlata maštrafu,
i suviše srmali mahramu,
pa razmuti od meda šerbeta,
ona daje djever Muhamedu:
"Šerbet popij, a maštrafu raskuj,
pa ti sakuj čemer na djevojku!"
Njoj Muhamed tiho progovara:
"O Boga ti, moja nevjestice,
oklen tebi od zlata maštrafa,
ili si je u dvoru zatekla,
ili si je od babe don'jela?"
"Nijesam je u dvoru zatekla,
već je jesam od babe donijela,
da ja pojim u dvoru djevera!"
"Hej aferim, moja nevjestice,
na poklon ti čitluk na Zagorju,
na njem' kula od sedam bojeva!"

Hasan-aga lovi u planini,
on lovio ljetni dan do podne.
Dva gavrana orla počerala,
stao aga, pa ih pogledao;
ispod age konjic progovara:
"A šta gledaš, njima ne vidio,
da u orla drugi bratac ima
gavrani ga ne bi osvojili!"
Na to se je agi ražalilo,
pa je đogu dvoru okrenuo.
Kad se b'jelu primaknuo dvoru,
preda nj trči vijerna mu ljuba.
Njojzi aga ljutit progovara:
"Odstup' dalje, vjerna ljubo moja,
plah je đogo, da te ne očepi,
srdit aga, da te ne okara,
jesi li mi brata otrovala?"
"Bogme n'jesam, aga Hasan-aga,
eno ti ga zdrava i vesela!"
Ja da vidiš age Hasan-age:
on poleće uz bijele dvore,
u odaji brata nahodio,
i s njime se l'jepo halalio.

13. ZBOR SE KUPI NA KAKANJ-PAZARU

Zbor se kupi na Kakanj-pazaru,
do podne se dernek sakupio,
a od podne sitna kiša pođe,
stade mi se dernek rasipati.
U šajku se lađu uvezoše,
uvezoše po izbor junaci:
pet Džindića i pet Kaznačića,
s Popratnice Kalender-spahija,
s njima jošte Osman skeledžija.
Kad su bili Bosni na maticu,
progovara Džindić Mehmed-aga:
"Mahni skelom, otpale ti ruke,
da su moje gdje su tvoje ruke,
davno bismo Bosnu prebrodili!"
Tu bijahu u tom razgovoru,
šajka im se preturila lađa,
potonuše po izbor junaci:
pet Džindića i pet Kaznačića,
s Popratnice Kalender-spahija,
a i onaj Džindić Mehmed-aga.
Svi junaci na kraj isplivaše,
al' ne može Džindić Mehmed-aga.
Drugovi mu viču sa obale:
"Desnom rukom kabanicu mahni,
a lijevom puceta raščupaj,
ne bi li ti Bog i sreća dala,

da isplivaš vodi na obalu!"
Kad to čuo Džindić Mehmed-aga,
desnom rukom kabanicu snima,
a lijevom pucad raskopčava,
te tako mu Bog i sreća dade,
do obale vodi doplivao.
Taman ščaše skočit' na obalu,
Bog ubio ribu brodaricu,
prihvati ga vodi u maticu,
pa s' utopi, žalosna mu majka!
Majka ga je s večerom čekala,
i Ajkuna, pod prstenom seka.
Ajka majci tiho govorila:
"Hajde, majko, da mi večeramo,
sad nam Meho po Doboju šeće,
i on gleda Doboijke djevojke!"
Tu sjedoše pa i večeraše.
Ode majka jaciju klanjati,
Ajka seka u Ćitab gledati.
U to njima kara-haber dođe,
kara-haber, a u kara-doba:
da se njima Meho utopio.
Gdje je majka sjela, ne ustala,
nego ona crče od žalosti.
Ajka seka kose odrezala,
objesila na avlinska vrata,
ko god prođe, neka kose žali:
"Ove kose u devletu rasle,
u golemu jadu otkinute!"
Zaklela se i ne udala se.

14. POTRESLA SE ZEMLJA OD ISTOKA

Potresla se zemlja od istoka,
oborila polu Dubrovnika,
i bijele po Ljubinju kule:
jedno kula Bakibegovića,
drugo kula age Serdar-age,
treće kula paše Durmiš-paše.
Durmiš-paše doma ne bijaše,
vet sin Fezle bole bolovaše,
više njega seka Hajka staše:
Fezlo momče seku dozivaše:
"Ču li mene, moja seko draga,
bila nam se naša kula trese,
čini mi se da će biti sméće.
Jami mene na pleći junačke,
iznesi me na zelenu bašču,
al' u bašču, pod žutu naranču!"
Pa je seka njega poslušala,
iznese ga u zelenu bašču,
al' u bašču, pod žutu naranču.

A da veli Fezlo, momče mlado:
"Ču li mene, moja seko Hajko,
ostala mi sićašna tambura,
a da mi je hoćeš donijeti!"
Pa je seka njega poslušala,
pa se vrati u kulu bijelu.
A tako joj loša sreća bila,
od kule se čošak otisnuo,
a Hajkune malo dohvatio,
po sred pasa, ukide je s glasa!
A da vidiš Fezlo, momče mlado,
on mi zove hitra knjigonošu.
Pa mu dođe hitar knjigonoša,
a Fezlo je knjigu nakitio,
pa je šalje ka Mostaru gradu,
svomu babi, paši Durmiš-paši.
Hitro mu je knjiga dolazila.
A da vidiš paše Durmiš-paše:
knjigu gleda, suze prolijeva,
nema kade osedlat' konjica,
na gola se konja navalio!
Hitro dođe ka Ljubinju gradu,
stade zvati mnoge neimare,
a da diže prebijelu kulu.
Ode dizat' prebijelu kulu,
brzo svoju nalazio Hajku:
baška ruke, baška belenzuke,
baška uši, a baška menđuše,
baška kose, a baška sadžbage!
Viš' nje babo sidu bradu guli:
"Moja Hajko, žalostan ti babo,
eto tebi iz Bišća svatova,
djeverova od Paunovića!"

15. FALILA SE MAHMUT-PAŠINICA

Falila se Mahmut-pašinica,
na pilavu, među kadunama:
"Kol'ko ima uz more gradova,
sedamdeset i četiri grada,
u svakom sam bila jendibula,
samo nisam Kadi imamovoj.
Ako Bog da, i njoj ću ja biti,
noćas ću je ići zaprositi,
za djevera, bega Ahmet-bega!"
Zaprosila, pa je isprosila,
prsten daje, svadbu ugovara,
ota svadba za petnaest dana.
Hitro prođe to petnaest dana,
i dođoše kićeni svatovi,
i djevojke al-knu postaviše,
okniše je i prstenovaše.

I legoše kićeni svatovi,
svi pospali kano i poklani,
samo nije Mahmut-pašinica,
ona ćuti po raju hurije:
"Radujte se po raju hurije,
sad će nama naša druga doći,
naša druga, Kada imamova!"
Dan osvanu i sunašće grahnu,
čauš viče jedan do drugoga:
"Hazur alla, kićeni svatovi,
ko na noge, ko na dobre konje,
a djevojku u zlatnu kočiju!"
Kad su sjeli na Biser-vodicu,
tu se sjeli svati odmoriti.
Sjela Kada avdest uzimati,
Sámo joj se turbe načinilo.
Savi skute pa ode u turbe,
ostadoše svati gledajući.

16. VEZAK VEZLA ADEM-KADA

Vezak vezla Adem-kada, mlada nevjesta,
na čardaku, na visoku džamli pendžeru,
sav je đerđef pokapala groznim suzama.
Njoj dolazi Omer-beže, mladi djevere,
pa on pita mladu nevu, Adem-kadunu:
"Šta je tebi, Adem-kado, mlada nevjesto:
sav si đerđef pokapala groznim suzama?"
Odgovara Adem-kada, mlada nevjesta:
"Prođi me se, Omer-beže, mladi djevere!
Tvoja majka, dobra žena, al' zlo govori:
da ja ljubim tebe mlada, svoga djevera,
a Bog znade, i ti znadeš, to bit' ne može!"
U to doba beg Osman-beg stiže na čardak,
mestve skida, majku pita: "Gdje mi je žena?"
"Eno ti je u halvatu, ne bilo ti je!
Ona ljubi Omer-bega, brata tvojega!"
Kad to čuo Osman-beže ode na čardak,
na čardaku vjerna ljuba akšam klanjaše.
"Brže, ljubo, brže, dušo, akšam predaji!"
Sablja sjeknu, ljuba jeknu, čedo proplaka!
Uzima ga beg Osman-beg na b'jele ruke,
pa ga nosi na avliju, dade materi:
"Evo, majko, gr'jeha moga, moga i tvoga!"
Pa uzjaha dobra konja, ode u nevrat.

17. MAJKA FATU RANO BUDI

Majka Fatu rano budi:
"Ustan' gori, ne digla se,
kamenom se kamenila,
mramorom se mramorila!

Tvoje druge uranile,
rumen ružu potrgale."
I ustade lijepa Fata,
ona ide pod tu ružu.
Tu se Fata okameni,
mramorom se omramori.
Kada njima Bajram dođe,
svaki bratac ide seki,
jadan Meho seke nema,
već on ide prežalostan
svom kamenu mramornome.
Iz kamena suza teče,
njemu kamen progovara:
"A bora ti, brate Meho,
upitaj mi mile majko,
nosi li joj kamen vodu,
mete li joj kamen dvore?"

18. ZLATNO SEDLO PO VODI PLIVAŠE

Zlatno sedlo po vodi plivaše,
Meho konja po polju igraše;
beg Mustaj-beg abdest uzimaše,
nevista mu mahramu držaše.
Beg Mustaj-beg nevi govoraše:
"Lipa ti si, moja nevjestice!
Da mi hoće taka biti ljuba,
livša bi mi od sveg svita bila,
draža bi mi od sveg roda bila!"
Zastidi se mlada nevistica,
pa mu baci na rame mahramu,
savi skute, pobiže uz pute,
pa uteče u bijele dvore.
Beg u kulu, a neva iz kule,
ona sađe na mermer-avliju,
na studen' se stinu naslonila,
studen-stini tiho govorila:
"Studen-stino, studena ti li si,
još je moje srce studenije,
što mi reče diver Mustaj-beže!
Nemam majke, da joj jade kažem,
jadna mi je na daleko majka,
ni sestrice, da joj se potužim,
jadna mi je na daleko seka!
Da ja kažem begu Mehmed-begu,
među se se braća zavadići,
zavadići, pa se omraziti!"

19. U SRID ŠEHERA, U SRID BAJNE LUKE

U srid šehera, u srid Bajne Luke,
bili dvori bega Omer-bega,

u njega je sestra Bisernaza.
Ja kakva je, radosna joj majka,
po šehera Naza primamila,
a najvećma Karaprohić Ibru.
Tome niko mani ne bijaše,
do l' nevista, Omerbegovica,
Ona kuha šekerli baklavu,
na nju meće boščaluk haljina,
pa je šalje Karaprohić Ibri,
po Lejliji, lijepoj robinji.
Ovako je njojzi govorila:
"Nosi ovo Karaprohić Ibri,
pa mu reci da mu Naza šalje.
" Kad Lejlija baklavu donila,
na dućane Karaprohić Ibri,
tude bio beže Omer-beže.
To je njemu vrlo teško bilo,
većma kalpak na oči natišće,
pa on ide svomu bilom dvoru,
pa on pita svoje virne ljube:
"Što će naša kalajli tefsija,
na dućanu Karaprohić Ibri?"
Govorila Omerbegovica:
"Pitaj svoje seke Bisernaze."
Podne biše, salle zaučiše,
side Omer avdest uzimati,
viš' njegov Naza vezen peškir drži,
na nju bratac prstom popričuje:
"Stan' pričekaj, draga sestro moja,
dok ti bratac iz džamije dođe!"
Ode bratac u Novu džamiju,
Naza ode majki u čardake,
pa se valja majci po krilašcu:
"Šta ću sada, mila majko moja,
ne smim sada brata dočekati,
dočekati iz Nove džamije,
na me bratac prstom popričuje!"
Stara majka kazaje klanjala,
stara majka govorit ne može.
Skočila je mlada Bisernaza,
otvorila sepetli sanduke,
uzimala jedan aršin platna.
Ona uze vidre pozlaćene,
ona ode na Vrbas, na vodu.
Vrbas vodu 'vako zaklinjala:
"Vrbas vodo, ime plemenito,
ne nosi me dugo ni široko,
donesi me do Hotića benta!"
Zavi oči pa u vodu skoči.
Ona mlila da niko ne vidi,
al' to vidi Karaprohić Ibri,
sa munare ezan davajući,

pa on skoči sa bile munare,
putem leti, a dolamu skida,
društvo mlade da je poludio.
Pa upliva u Vrbas u vodu,
traži Nazu po Vrbas po vodi,
nigdje Naze ne može pronaći,
nađe Nazu pod Hotića bentom,
iznese je vodi na obalu.
Kad opazi Karaprohić Ibro,
da se Naza dušom rastavila,
ciknu Ibro kao guja ljuta!
Trže nože od mukadem pasa,
pa udari sebe u srdašce!
Kako se je lahko udario,
na nožu je srce izvadio:
"Kada nije moje Bisernaze,
neka nije ni njezinog Ibre!"

20. KOL'KO CVILI GORA GAREVINA

Kol'ko cvili gora Garevina,
ako cvili i jest joj nevolja,
jer je u njoj dosta poginulo:
do dva brata Sadikbegovića,
i četiri Alajbegovića,
i dva brata Arnautovića,
i pred njima Kuna Mehmed-aga.
Koga žali majka, koga seka,
koga ljuba skoro dovedena,
Mehmed-agu niko ni od kuda,
njega žali Hasanaginica:
svu je kulu u crno zavila,
i sebe je u crno zavila,
i robinje u crno zavila.
To za čudo agi Hasan-agi,
pa on pita svoju milu ljubu:
"A bora ti, vjerna ljubo moja!
Koga žališ za života moga?"
Govori mu vjerenica ljuba:
"A bora mi, aga Hasan-aga,
evo sablja, evo moja glava!
Pogino je Kuna Mehmed-aga,
u zelenoj gori Garevini,
pa ja žalim agu Mehmed-agu,
jer je meni prvi sevdah bio!"
Govori joj aga Hasan-aga:
"Žali ljubo i ja ću ga žaliti,
jer je meni prvi jaran bio!"

21. PROCVILILA GORA ŠIMŠIROVA

Procvilila gora šimširova,

šimširova i karanfilova:
"Ja otkad sam gora postanula,
nije mene ptica preletila,
a danas me svati, prihodiše,
oni svati starog Čejvan-age,
čudni svati, čudna i divojka,
ona ne zna svoga suđenoga.
Ona pita svoje jendijice:
'Jendijice, po Bogu sestrice,
kažite mi suđen-đuvegiju!'
Sve joj one po istini kažu:
'Eno ti ga u prvom alaju,
na alatu, vas u suhu zlatu,
bile brade do svilena pasa!'
Kad je ona riči razumila,
goni konja do drugog alaja,
ona pita mlađahne diverere:
'Oj diveri, moja braćo draga,
kažite mi suđen-đuvegiju!'
Sve joj oni po istini kažu:
'Eno ti ga u prvom alaju,
na alatu, vas u suhu zlatu,
bile brade do svilena pasa!'
Kad divojka riči razumila,
mašila se rukom u džepove,
izvadila nože okovane,
pa udari sebe u srdašće!
Kako se je lahko udarila,
na nožu je srce izvadila,
na kavzama crne džigerice,
mrtva pade na zelenu travu.
Zavikaše kićeni čauši:
'Zastavite bubnje i svirale,
mrtva pade sa konja divojka!'"

22. MEHO S MAJKOM PO HAS-BAŠČI HODA

Meho s majkom po has-bašči hoda,
milu majku za ručicu voda,
dovodi je bilu đulbeharu:
"Vidi, majko, bila đulbehara!
'vako mi je lice u divojke,
u divojke, a u moje, majko!"
Njemu veli ostarila majka:
"Muči, Meho, obisila ti se!"
"Mila, majko, o mom bilu vratu!"
"Vidi, majko, rumene ružice!
Vaki su mi đuli u divojke,
u divojke, a u moje, majko."
"Muči, Meho, zmija je ujela!"
"Mila majko, moji sitni zubi!"
Dovodi je do kara-kalema:

"Vidi, majko, i kara-kalema!
Vake su joj oči i obrve,
u divojke, a u moje, majko!"
"Muči, Meho, voda je odnila!"
"Mila majko, na me je nanila!"
Govori mu ostarila majka:
"Ču li mene, Čelebija Meho,
tebi majka isprosila zlato,
i viša je i lipša od Fate,
bogatija, ruhom ruhatija,
i boljeg je roda i plemena,
nego li je Nazul-bega Fata."
Kad to čuo Čelebija Meho,
on odšeta Fati pod pendžere,
da on vidi znade li mu Fata.
Njemu veli plemenita Fata:
"Hajde, Meho, bilu dvoru svome,
skidaj zlato s konja golemoga!"
Njemu ino biti ne mogaše,
ne mogaše, jer ne smidijaše,
baš od svoje ostarile majke,
i on ode bilu dvoru svome.
On pred dvore, a svati pred dvore,
snimi s konja lijepu divojku.
Kad je bilo s večer po akšamu,
po akšamu i čak po jaciji,
nji mladiće u đerdek svedoše.
Al' da vidiš Čelebiju Mehu!
On ne ide u budžak divojci,
već on jamlja sadefli tamburu,
side Meho u morsku šćemliju,
sitno kuca, tanko popijeva,
a u svaku Fatu prepijeva:
"Mnideš, Fato, mnideš, dušo draga,
da divojci pulli duvak snimam!
Nisam, Fato, tebe ne želio,
već se junak tobom oženio,
U džennetu, na onome svitu!"
Meho baci sadefli tamburu,
pa govori lijepoj divojci:
"O divojko, tako ti Allaha,
digni duvak sa bijela lica,
da ja vidim tvoje bilo lice!"
Divojka je za Boga hajala:
diže duvak sa bijela lica,
sinu lice, kao žarko sunce,
ispod grla sjajna misečina.
Njojzi veli Čelebija Meho:
"O divojko, tako mi Allaha,
i lipša si i viša od Fate,
ali nisi mome srcu draga,
kao što je Nazul-bega Fata.

O divojko, tako ti imana,
uzmi abdest iz novog ibrika,
jami Kur'an iz novog dolafa,
uči meni hatmu do sabaha!
Selam ćeš mi mojoj miloj majci,
nek me kuplje od ruže đulsijom,
nek mi pušće perčin niz nosila,
što mi ga je Fata odgojila:
tri je zlatna češlja oblomila,
dok je meni perčin odgojila.
Nek me nose hodže i hadžije,
nek me nose kroz tisne sokake,
ispriid dvora Nazul-bega Fate,
ne bi li me ugledala Fata,
ne bi l' bila srca žalovita,
ne bi li me malo požalila!"
Pa on jamlja nože i handžare,
handžarom se u srce udario,
kako se je lahko udario,
na handžaru srce izvadio,
umri Meho, žalosna mu majka!
Kad ujutru jutro osvanulo,
uranila Mehemmeda majka,
ona muti od meda šerbeta,
ona šeće, a iz grla viče:
"Rabbum Allah, na svemu ti fala,
kako Mehe iz đerdeka nema,
kako mu je omililo zlato!"
Više joj se jadoj dodijalo,
pa je nogom u vrata udrila,
od odaje vrata otvorila,
do kolina u krv ugazila,
pa govori lijepoj divojci:
"O divojko, vele jedna bila,
šta uradi od moga jedinka?"
Njojzi veli lijepa divojka:
"Bog t' ubio, Mehemmeda majko,
da si Mehu Fatom oženila,
ti ga ne bi jutros poželila!
Selam ti je učinio Meho,
da ga kuplješ od ruže đulsijom,
da mu pušćeš perčin niz nosila,
što mu ga je Fata odgojila:
tri je zlatna češlja oblomila,
dok je njemu perčin odgojila;
da ga nose hodže i hadžije,
da ga nose kroz tisne sokake,
ispriid dvora Nazul-bega Fate,
ne bi li ga ugledala Fata,
ne bi l' bila srca žalovita,
ne bi li ga malo poželila."
Sve mu majka na misto donila,

što je Meho majci poručio:
nosiše ga hodže i hadžije,
nosiše ga kroz tisne sokake,
ispriid dvora Nazul-bega Fate.
Vezak vezla Nazul-bega Fata,
a uz vezak pisnu zapivala:
"Rabbum Allah, na svemu ti fala,
vihor niše, đulsija miriše,
beli Meho iz đerdeka ide,
kako ga je najagalo zlato!"
Nešto joj se dade pogledati,
pogledati kuli sa pendžera,
kad ugleda hodže i hadžije,
oni nose Čelebiju Mehu.
Onda viknu Nazul-bega Fata:
"Ummihano, moja seko draga,
hajde siđi pred oborna vrata,
pa upitaj hodže i hadžije,
oklen mejit, od koje mahale,
kako li se po imenu viče?"
Siđe Hana pred oborna vrata,
ona pita hodže i hadžije:
"A Boga vam, hodže i hadžije,
oklen mejit, od koje mahale,
kako li se po imenu viče?"
Njoj govore hodže i hadžije:
"Ovo mejit od naše mahale,
po imenu Čelebija Meho,
sinoć ga je oženila majka,
a jutros ga poželila mlada!"
Kad to čula mlada Ummihana,
ona trči na visoku kulu,
pa kazuje plemenitoj Fati.
Kad to čula plemenita Fata,
odmah crče, žalosna joj majka!
Izlazila mlada Ummihana,
pa govori hodžam i hadžijam:
"A Boga vam, hodže i hadžije,
pričekajte i ovog mejita!"
Hodže bjehu, za Boga hajahu,
pričekaše dok je opremiše,
zajedno ih mlade ponesošu,
upored im mezar iskopaše:
kroz mezar im ruke sastaviše,
a u ruke rumene jabuke,
kad se prenu, nek se poigraju.
Više Mehe lozu usadiše,
više Fate rumenu ružicu,
nek se loza oko ruže vija,
kao Meho oko svoje Fate.

23. UDAJE SE ALIBEGOVICA

Udaje se Alibegovica,
od pomame, od devet sinova,
ostaje joj jedno čedo ludo.
Kad dijete za mejtefa bilo,
braća brata u mejtef spremala,
u mejtefu za sedam godina.
On se moli miloj braći svojoj:
"Đe je kabur mile naše majke,
miloj majci da proučim Jasin?"
Njemu braća mila govorahu:
"Nije naša preminula majka,
već se naša preudala majka!"
Moli im se bratac Muhamede:
"Da idemo majci u pohode!"
Stadoše se braća opremati:
svaki nosi na čagetu dibu,
a Muhamed sedefli-bešiku,
u čem ga je ostavila majka.
Kad su bili materinu dvoru,
tu su našli Kumriju robinju:
"Hajde trči u bijele dvore,
pa ti kaži na muštuluk majci:
evo tebi do devet sinova!"
Kumrijica u dvor polećela:
"Daj muštuluk, moja gospođice,
evo tebi do devet sinova!"
Ona hiti ogru sa đerdana:
"Naj to tebi, moja Kumrijice,
da se meni više zadesilo,
i bolje bi tebe darovala!"
U to doba sve devet sinova,
tu su bili cijel mjesec dana.
Stadoše se đeca opremati,
pa pođoše svom bijelom dvoru.
Kad je majka đecu ispratila,
pa se vrati kuli na čardake,
ona uze srčali durbina,
ona gleda đece devetoro.
Kad ih ote gora i planina,
onda majka pjesmu zapjevala:
"Đeco moja, do devet sinova,
vašu majku prešjenulo sunce!"
Ničice je na zemlju panula,
mlidijahu da se saonula,
a kaduna davno preminula,
i umrije, žalosna joj majka.

24. HUSEJIN SE U SVATOVE SPREMA

Husejin se u svatove sprema,
đogu jaše, đogo mu igraše,

sablju paše, sablja mu se sjaše.
Od brata je perje zaiskao;
brat bi dao, nevjesta ne dade.
Tada su se braća zavadila,
sahanim' su blago pod'jelila.
Više Husi sahan zapanuo,
za sahan se braća zavadila,
zavadila, ljuto iskrvila:
tu pogibe mladi Husejine.
Ljuto kuka ljuba Husejina;
ona ide za goru na vodu,
pa govori studenoj vodici:
"O vodice, po boru sestrice,
nemoj vr'jeti za godinu dana,
pomozi mi Husu okajati!"
Pa govori zelenoj gorici:
"O gorice, po boru sestrice,
nemoj listat za godinu dana,
pomozi mi Husu okajati!"
To je voda za Boga primila,
nešće vr'jeti za godinu dana,
ni gorica listom počerati,
dok je ljuba Husu okajala.

25. U NAŠEGA BEGA ALI-BEGA

U našega bega Ali-bega,
puno mala, a malo evlada:
sin Muhamed i šći Melečhana,
Melečhanu svati zaprosiše,
Muhameda glava zaboljela;
Melečhani knicu postaviše,
Muhameda mrtva okrenuše;
Melečhanu dvoru povedoše,
Muhameda raci ponesoše;
Melečhanu u dvor uvedoše,
Muhameda kod rake spustiše;
Melečhanu u đerde spratiše,
Muhameda u raku spustiše;
Melečhana jaciju klanjaše,
Muhamedu talkin proučiše.

26. KAD UMRIJE SRMA IBRAHIME

Kad umrije srma Ibrahime,
u džamiji sabah klanjajući:
nit' je sklanjo, nit' selama dao,
već umrije, žalosna mu majka!
Njega žali i staro i mlado,
i sokaci kud je prolazio,
i pendžeri đe je dolazio:
svi sokaci travicom porasli,

a pendžeri prahom popanuli.
Ponajviše glavita djevojka,
od žalosti kose odrezala
pa ih šalje u Budim daidži.
Daidža ih u zlato metao,
dainica biserom kitila,
pa ih meću Budimu na vrata.
Ko god ide, sve se kosam čudi:
"Mili Bože, čuda golemoga!
Rašta li su kose odrezane?
Il' je majka sina ukopala,
il' sestrice brata jedinoga?"
Progovara s grada nobečija:
"Nije majka sina ukopala,
ni sestrice brata jedinoga,
već djevojka svoga zaručnika!"

27. PUSTA BOLEST U SV'JET UDARILA

Pusta bolest u sv'jet udarila,
mori pusta i staro i mlado,
a rastavlja i milo i drago,
u bijele serdareve dvore.
Najprije se serdar razbolio,
razbolio, pa i prebolio.
Dva su mu se sina razboljela,
dvije mu se šćeri razboljele,
dvije mu se snahe razbolješe.
Umriješe dva Serdarevića,
i dvije šćeri staroga serdara,
i dvije snahe staroga serdara,
u danu je sve to preminulo.
Starijeg mu sina iznesoš, e,
i drugog mu sina iznesoš, e,
i pred njima konje izvedoš, e,
da ne muče konji u podrumu,
da ih puste na telala daju.
Kad stariju snahu iznesoš, e,
pred njom nose bešu od merdžana,
u bešici premnejako čedo,
ah, da čedo na dojilju dadu!
Kad mu mlađu snahu iznesoš, e,
pred njom nose kutiju prstenja,
da ih puste na telala daju.
Kad stariju šćercu iznesoš, e,
pred njom nose sorguč od bisera,
da ga pusta na nizilju daju.
Kad mu mladu šćercu izniješe,
pred njom nose đerdef od merdžana,
na đerdefu vida suho zlato,
da je pustu na vezilju daju,
da ne tamni u njedrima zlato.

Za njima je serdar izlazio,
o dva štapa na avlinska vrata:
"Aoh, sine, grdne rane moje,
moji sinci, dogovori moji,
snahe moje, razgovori moji,
šćeri moje, poslušnice moje,
jadan ti sam iza vas ostao!"
To izreče, a dušicu pusti.

28. FALI MI SE MUJO, MOMČE MLADO

Fali mi se Mujo, momče mlado,
u mejhani među jaranima:
"Gledah Nazu četiri godine,
mnogo sam joj almaganje dao:
dvije dibe, četiri kadife,
i dva fesa biserom kićena,
dva kićena, a dva nekićena,
dvoje mestve zlatom sašivene,
a papuče srebrom potkovane;
to sve dadoh, očiju ne viđoh!"
Otklen skoči Mujo, momče mlado,
pa on pođe prebijelom dvoru,
srete Nazu u čikme sokaku,
pa joj reče Mujo, momče mlado:
"Pogledaj me, Nazo, moja dušo,
pogledaj me crnijem očima!"
Prevari se, ujede je guja,
pogleda ga plavijem očima.
Al' joj reče Mujo, momče mlado:
"Hajde, Nazo, svom bijelu dvoru,
udaji se, ne uzdaj se u me!"
Naza njemu l'jepo odgovara:
"A čuješ me, Mujo, momče mlado:
sad na tebi zelena dolama,
do dan, do dva, zelena travica;
sad na tebi saruk oko glave,
do dan, do dva, bijeli nišani
sad na tebi tanahna košulja,
do dan, do dva bijeli ćefini!"
Pođe Mujo svom bijelu dvoru,
idući ga zaboljela glava,
a na srcu - umrijeti hoće!
I kad dođe svom bijelu dvoru,
progovara ostarjeloj majci:
"Steri, majko, mekahne dušeke,
nemoj sterat' dugo ni široko,
veće steri kratko i uzahno,
jer ti neću dugo bolovati:
danas danak i sutra do podne!"
Kad je sutra podne zaučilo,
dušu pusti Mujo, momče mlado.

Sazvali su hodže i hadžije,
okupaše Muju, momka mlada,
odnesoše novome mezaru.
Kad ujutro jutro osvanulo,
podranila Mujagina majka,
ona ide novome mezaru.
Kada dođe do nova mezara,
ona stara njemu progovara:
"Kako ti je na konaku bilo,
je li tebi vično i obično,
je l' ti teška jorgan, zemlja crna,
jesu l' teške tahte javorove,
je l' ti tvrdo pod glavom kamenje?"
Iz mezara nešto odgovara:
"Ljepo mi je na konaku bilo,
nije teška jorgan zemlja crna,
ni' su teške tahte javorove,
već je teška kletva djevojačka.
Selam ćeš mi mojim jaranima,
što gledaju nek ne ostavljaju,
pa da kunu jadne nevjermce:
kada kunu do Boga se čuje,
kad uzdahnu i Bogu je žao!"

29. ZAGRMILO IZNAD VISOKOGA

Zagrmilo iznad Visokoga,
munja meće iznad Sarajeva,
kiša pada iznad Gračanice,
Gračanicu voda zaplavila,
gračaničko greblje odnijela,
mrtvu Mejru na greb izbacila,
pa je ondik voda ostavila.
To je čula majka Mejrušina,
pa dolazi majka Mejrušina,
pa okreće milu kćercu svoju.
Ljuto majka cvili i nabraja:
"O Mejrušo, mila kćeri moja,
gdje je tebe voda izbacila!
Kako će te majka preboljeti!
Kakve su ti ruse pletenice,
ko da si ih jutros saplitala;
kakvo ti je lice prebijelo,
ko da si ga jutros umivala;
kakva ti je hehaz anterija,
ko da ti je jutros donešena!
Ja da ti je Mejro, pogledati,
Kako cvili tvoja mila majka,
Nikad tebe preboljet ne more! "

30. U STAMBOLU AKŠAM OKUJIŠE

U Stambolu akšam okujiše,
Stambolije u džamiju hite,
al' ne hiti Dal-taban vezire,
već u čošku abdest uzimaše,
ćehaja mu mahramu držaše.
Njemu veli Dal-taban vezire:
"Prva lalo, lbrišim ćehajo,
hoću tebe caru poviditi,
da ti care agaluke dade,
agaluke, jali pašaluke!"
Njemu veli lbrišim ćehaja:
"Nemoj mene caru poviditi,
dok ne uzmem nekol'ko gradova,
od Srbije i od Moskovije,
od onijeh dinskijeh dušmana!"
Misle oni, niko ih ne čuje,
al' ih čuju carevi murtati,
otrčaše, caru povidiše,
i ovako caru govoriše:
"O naš care, sunce ogrijano!
U Stambolu akšam okujiše,
Stambolije u džamiju hite,
al' ne hiti Dal-taban vezire,
već u čošku rujno vino pije,
s kaurima i sa popovima
pijuć' vino gradove poklanja!"
To je caru vrlo mučno bilo,
te on dozva dva hitra džellata,
te on njima tiho progovara:
"Djeco moja, dva hitra džellata,
otiđite u nove čoškove,
udavite Dal-taban vezira!"
Otrčaše dva hitra džellata,
udaviše Dal-taban vezira,
na serdžadi, akšam klanjajući.

31. IZ ŠEMBOJA TOPI UDARIŠE

Iz Šemboja topi udariše,
Šemboju se vrata otvoriše,
iz Šemboja svati izjezdise.
Čiji svati, čija li djevojka?
Svatovi su Rustanbegovića,
a djevojka Ihtijarovića.
Progovara stari Ihtijare:
"Prijatelju, Rustanbegoviću,
dobro pazi moju jedinicu,
jedinicu, moju mezimicu!
Kad budete blizu vode Save,
ako bude Sava voda došla,
piši meni listak knjige b'jele,
da ti šaljem orahove lađe,

i u lađam vesla šimširova."
Otaleni se svati podigoše.
Kad su bili hladnoj vodi Savi,
došla Sava od br'jega do br'jega,
ne da Sava na se ni gledati,
kamo l' kome preko sebe proći!
Konji plahi, a junaci pjani,
natjeraše preko vode Save,
sve potonu malo i veliko.
Da je kome stati, pogledati,
kako tone djever i nevjesta:
djeverovska divan-kabanica,
nevjestina srmali tkanica;
djeverovski kalpak i čelenka,
nevjestina krmzli haspurlija!
Svi svatovi na dno potonuše,
a najposlje djever i nevjesta.

32. SUNCE BI SJALO, ALI NE MOŽE

Sunce bi sjalo, ali ne može,
kiša bi pala, ali ne može,
ni jedno neće od teška jada:
Ibrahim-bega svezana vode,
svezana vode, da ga objese.
Ibrahim-beg se natrag obzire:
"Ima l' ikoga od roda moga?"
Za njim idaše bratac Alija.
"Alija, brate, pazi mi djecu,
pazi mi moju, baš ko i svoju:
kad svoju djecu u mejtef dadneš,
Alija, brate, podaj i moju!
Kad svojoj djeci srežeš haljine,
Alija, brate, sreži i mojoj,
svojoj crvene, a mojoj mrke,
nek se poznaju da su sirote!"

33. DVORE MELA ALIBEGOVICA

Dvore mela Alibegovica,
dvore mela, svoje dvore klela:
"Dvori moji, ostali mi pusti,
otkad sam ja mlada dovedena,
ja nijesam svoje majke vid'la!"
To mnijaše da niko ne čuje,
al' to sluša beže Ali-beže,
pa govori svojoj vjernoj ljubi:
"Ti pokuhaj medene kolače,
pa ti hajde majci u pohode!"
To je ona jedva dočekala,
pa pokuha medene kolače,
ona ode majci u pohode.

Kad je bila na prvom konaku,
haber stiže i sićahna knjiga:
"Vrat' se natrag, Alibegovice,
kuga ti se u dvor uselila,
obje ti se kćeri razboljele!"
"Ne vratih se dok ne vidim majke,
da su vala i obadva sina!"
Kad je bila na drugom konaku,
haber stiže i sićahna knjiga:
"Vrat' se natrag, Alibegovice,
kuga ti se u dvor uselila,
oba ti se sina razbolila!"
"Ne vratih se dok ne vidim majke,
da s' Ali-beg glavom razbolio!"
Kad je bila na trećem konaku,
haber stiže i sićahna knjiga:
"Vrat' se natrag, Alibegovice,
kuga ti se u dvor uselila,
Ali-beg se glavom razbolio!"
Kad to čula Alibegovica,
što je polje od dvan'est sahata,
ona ga je za šest preletila.
Kad je bila blizu b'jela dvora,
dvije kćeri u raku spustiše,
a dva sina raci donesoše,
Ali-begu vodu nastaviše.
Ona sjela jade jadovati:
"Dvije kćeri, dvije košutice,
a dva sina, dva siva sokola!
Ali-beže, sunce iza gore,
ali ti me bješe obasjalo,
al' mi odmah za goricu zađe,
za goricu, pod crnu zemljicu!"
U njojzi je živoj srce puklo,
i umrije, žalosna joj majka!

34. KAD SLAVUJI TIĆI ZAPJEVAŠE

Kad slavuji tići zapjevaše,
Đurdevu se danu veseliše,
svak se tome danu veselio,
ne veseli Mehmed-age ljuba.
Mehmed-aga o Đurđevu pođe,
na čifluke, na Dabar iziđe,
pa tu bude od Đurdeva dana,
od Đurdeva do Lučina dana.
Mehmed-aga na Dabar iziđe,
pa on bio do Lučina dana.
Kad je više o Lučinu bilo,
oprema se Šehić Mehmed-aga,
oprema se b'jelom dvoru svome,
on dozivlje Četka, slugu svoga:

"Slugo Četko, vjeran hizmećaru!
Izvedi mi ata đogatasta,
da idemo bijelome Stocu!"
U mlađega pogovora nema,
sigura mu ata đogatasta,
i uđaha Šehić Mehmed-aga,
i on pođe dvoru bijelome.
Izlazila kmetica Milica,
pa je njemu govorila mlada:
"Mehmed-aga, mio gospodaru!
Na Pr'jevorac nemoj udarati,
čeka tebe Stevan harambaša,
su njegovih osamnes' drugova!
On se fati niz bedre, u džepe,
izvadi joj žutu madžariju:
"Na to tebi, Milice, kmetice!
Ne bojim se Stevan harambaše,
na meni je dova materina,
o vratu mi visi hamajlija!"
Pa otisnu ata đogatasta,
kud gođ ide, na Pr'jevorac dođe.
Na Pr'jevorcu, u tijesnu klancu,
tu zasjeo Stevan harambaša
oko njega osamnes' drugova.
Stevan svome govorio društvu:
"Nemojte se koji prevariti,
na Šehića pušku ispaliti,
ja ću njemu prvi pristupiti!
Kad ih viđe Šehić Mehmed-aga,
dobra konja bakračlijom kreće,
dobar mu se đogat pomamio,
ne da đogat ni gledati u se,
a kamo li sebi pristupiti!
Prvi Stevan pali na Šehića,
al' zaludu, fajde ne imade,
jer Šehića puška ne bijaše.
Svi skočiše na noge laguhne,
i po jednu pušku opališe.
Dok zavika Stevan harambaša:
"Ne palite, ne trošite praha,
jer Šehića kuršum ne probija,
već udrite drvljem i kamenjem,
ne bi li ga s konjem rastavili!"
A da vidiš Šehić Mehmed-age,
on sve pali iz pušaka mali",
i obrani Stevan harambašu,
i ubi mu nekoliko druga.
Gonili ga dva puna sahata,
dobar đogo uzô džem na zube,
pa on leti kano lastavica,
i odnese gospodara svoga,
donese ga dvoru bijelome.

Sluge pod njim konja prifatale,
preda nj stara izlazila majka,
odmah se je jadu dosjetila,
dok u sina svoga pogledala,
jer u licu čehru prom'jenio.
Milu majku u ruku poljubi,
majka njega u čelo junačko.
Pa ga pita ostarjela majka:
"Hair-ola, moj jedini sine!
Što s' u licu čehru promjenio,
al' te plaho zaboljela glava,
il' te kogod rezil učinio?"
Njojzi veli sine Mehmed-aga:
"Nije mene zaboljela glava,
nit me kogod rezil učinio,
već uskočke puške izlomile!"
Raspasiva mukadema pasa,
a on snima morastu dolamu.
Kad on snimi tanahnu košulju,
iz košulje padahu kuršumi,
u t'jelo mu nisu ulazili,
ali su ga plaho izlomili.
Sprema majka slugu Huseina:
"Hajd' otiđi u pazar-čaršiju,
pa ti zovni dva hitra berbera!"
U mlađega pogovora nema,
časkom spade u pazar-čaršiju
i dovede dva hitra berbera.
Okreću ga s desna na lijevo,
u tijelu mu ne ima kuršuma.
Lječiše ga godinicu dana,
l'ječiše ga, dok ga izl'ječiše.
Ide majka u šikli odaju,
pa otvara sahtijan sanduke,
pa izvadi diziju dukata,
na toj dizi pestotin' dukata,
pa dijeli stolačkoj fukari,
a za zdravlje sina Mehmed-age.

35. SARAJEVO, ŠTO SI NEVESELO

Sarajevo, što si neveselo,
ali goriš, al' te kuga mori,
al' te Jovan hajduk porobio?
Niti gorim, nit' me kuga mori,
nit' me hajduk Jovan porobio;
poginula efendina Hana.
Dolazilo momče Sarajevče,
mladoj Hani pod demir-pendžere:
"Hajde, Hano, zove tebe babo,
obuci se što god bolje možeš,
prodaje se hara na telalu,

hoće ti je da kupuje babo,
pa ti vidi da ti nije kratka.
Prevari se, ujede je guja!
Obuče se što god ljepše može,
na se udri što držat' ne može.
Odvede je kroz sitne sokake,
zavede je sitnijem sokakom,
zakla Hanu kao janje malo.
Sa nje skida đuzel odijelo,
i sa glave biser i dukate.
Kad joj babo iz čaršije dođe,
Hanu viče da mu ćurak skine,
Hane nema da mu ćurak skine.
Hanu viče da mu čizme svuče,
Hane nema da mu čizme svuče.
Telal puče po Saraj'vu gradu,
tražio je tri bijela dana;
kad četvrti danak nastanuo,
nađoše je mrtvu u sokaku.
Stoga nam je jadno Sarajevo!

36. EMINA BOLE BOLUJE

Emina bole boluje,
majka joj ruho prelaže.
"Što mi ga, jadna, prelažeš,
kad si me dala Ahmedu?
Ja sam mu, majko, deveta,
ni jedne dvoru ne svede!"
U to joj doba svatovi,
Eminu mladu povedu.
Tri su je gore susrele:
jedna joj gora bisera,
druga joj gora jelova,
treća joj gora bukova.
Kad su mi bili kroz bukve,
zape joj grana bukova,
za njena spuli duvaka.
Prileće d'jete Nasufe,
da s'ječe granu bukovu;
ne fati grane bukove,
Eminu po pasu svilenu;
kol'ku joj ranu načini,
dobra bi stala jabuka!
Odmah je natrag vratiše.
Ha su je u dvor vratili,
preminu mlada Emina,
odoše natrag svatovi.

37. BUDIM GRADI BEŽE BAJRAMBEŽE

Budim gradi beže Bajram-beže,

Budim gradi devet godin' dana.
Kad je skoro Budim sagrađio,
otišće se stina od Budima,
izletila na Novu čaršiju,
i ubila bega Bajram-bega.
Osta mlada Bajrambegovica,
sa jedinkom Smajom siroticom.
Svi joj bezi na pendžer dolaze,
naposljetku Moriću Alaga:
"Hajde, dušo, i povedi Smaju!"
Privari se Bajrambegovica,
ona pođe i povede Smaju.
Kad su bili na polju zelenu,
rasplaka se Smajo sirotica.
Tješila ga milostivna majka,
ne smije mu dojke izvaditi
već ga tješi s ruku prstenima,
ničijem ga utješiti ne može.
Razljuti se Moriću Alaga,
uze Smaju po svilenu pasu,
pa ga baci bademu na granu.
I govori Moriću Alaga:
"Spavaj, Smajo, tude do vijeka!"
Kad su bili na prvom konaku,
govorila Bajrambegovica:
"Vjetar puše, mojim Smajom njiše,
misli Smajo da ga lila majka!
Tude kuka ptica kukavica,
misli Smajo da mu pjeva majka!"
Kad su bili na drugom konaku,
govorila Bajrambegovica:
"Sad po Smaji bijel behar pada,
misli Smajo pokriva ga majka!"
Kad su bili na trećem konaku,
govorila Bajrambegovica:
"Sad po Smaji medna rosa pada,
misli Smajo da ga kupa majka!
Badem drvo, svini zemlji grane,
da mi Smaju sunce ne oprži!"
To izusti i dušicu pusti,
i umrije, žalosna joj majka!

38. ŠTO 'NO CVILI U GLAMOČU GRADU?

Što 'no cvili u Glamoču gradu?
Il' je vila, il' je ljuta guja?
Nit je vila, nit je ljuta guja,
već je ono Emina djevojka,
ako cvili, jest joj za nevolju,
jer je bane Emku zarobio,
hoće bane da prekrsti Emku,
a neće se Emka da prekrsti,

voli skočit niz bijelu kulu.
Ona vara bana kaurina:
"Stan', počekaj, bane kaurine,
dok ja odem na gornje čardake!"
Ode Emka na gornje čardake;
ona gleda sa bijele kule,
ugledala svoga babe dvore,
i kod dvora bijele mejtefe,
pa govori Emina djevojka:
"Babin dvore, moj veliki jade,
moj mejtefe, moj veliki strahu,
dosta ti sam straha podnijela
dok sam sitnu knjigu naučila!"
I savila bijelu anteriju,
zaboravi sadžbag u kosama,
i skočila niz bijelu kulu;
zapeo joj sadžbag za mušebak,
objesi se Emina djevojka.
Visila je nedjeljicu dana,
dok su Emki kose obagnjile:
ona pade u zelenu travu;
skočio se bane kaurine,
mrtvu bane Emku obljudio!
Ukopao Eminu djevojku,
nad Emkom je turbe načinio,
po turbetu zlačene jabuke.
Nije prošlo ni nedjelju dana,
nad Emkom je nurak progorio,
više glave nurak progorio,
niže nogu nurak progorio.
Gledala je ostarila majka,
uze nože, otrže sindžire,
pa udara sebe u srdašće,
i umrije, žalosna joj majka.

39. MUJO GLEDA AJKUNU DJEVOJKU

Mujo gleda Ajkunu djevojku,
Mujo gleda, al' mu majka ne da.
Majka hoće Zlatiju djevojku,
majka hoće, ali Mujo neće.
Kupi majka kitu i svatove,
kupi majka, Muje i ne pita:
svat' odoše, svati dovedoše.
Neće Mujo Zlati u đerdeke,
stade Muju preklinjati majka:
"Hajde, Mujo, života ti tvoga,
haramit ću materino mlijeko!"
Ode Mujo Zlati u đerdeke.
Kad on dođe Zlati u odaje,
on govori Zlatiji djevojki:
"O Boga ti, gizdava djevojko,

skin' der duvak sa bijela lica,
da ja vidim tvoje b'jelo lice,
je l' ti lice ko u moje Ajke!"
Skide duvak Zlatija djevojka,
sinu lice baš ko jarko sunce.
Progovara Mujo, momče mlado:
"O Boga ti, gizdava djevojko,
i viša si i ljepša od Ajke,
ali nisi mome srcu draga,
kao što je Ajkuna djevojka!
Već, Boga ti, gizdava djevojko,
nemoj rano otvarati vrata,
nek se moja braća navesele,
i sestrice kola naigraju!"
Pa dohvati sedefli tamburu,
sitno kuca, jasno popijeva:
"Sada misli moja mila Ajka,
da ja sada b'jelo lice ljubim.
Ne ljubim ga, života mi moga,
niť ću, Ajko, za života svoga!
Ne ljubim ga, ti mi živa bila,
i tako mi ti suđena bila,
u džennetu, na onome svijetu!
Opet misli moja mila Ajka,
da ja sada crne oči mutim.
Ne mutim ih, života mi moga,
niť ću, Ajko, za života svoga!
Neću, Ajko, ti mi živa bila,
i tako mi ti suđena bila,
u džennetu, na onome svijetu!
Opet misli moja mila Ajka,
da ja sada ruse kose mrsim.
Ne mrsim ih, života mi moga,
niť ću, Ajko, za života svoga!
Neću, Ajko, ti mi živa bila,
i tako mi ti suđena bila,
u džennetu, na onome svijetu!"
Pa se maši noža iza pasa,
pa udari sebe u srdašce,
kako se je lahko udario,
na nožu je srce izvadio!
Poranila Mujagina majka,
poranila đerdeku na vrata,
na veliko čudo udarila,
do koljena u krv ugazila!
Pa govori Zlatiji djevojki:
"Oj Boga ti, Zlatija djevojko,
što si meni umorila Muju?"
Progovara Zlatija djevojka:
"Oj Boga mi, Mujagina majko,
nisam tebi umorila Muju,
tako biva svakoj staroj majci,

što rastavlja milo od dragoga!"
Lijepo Muju opremila majka.
Ne nose ga kud se mejti nose,
već ga nose šefteli sokakom,
ispred dvora Afkune djevojke.
Podranila Ajkuna djevojka,
ona sjela kraj džamli pendžera,
preko krila đerđef raširila,
ona veze prebijelo platno,
pa doziva svoju staru majku:
"Oj Boga ti, moja mila majko,
đul miriše - Mujagina duša!
Već, Boga ti, moja mila majko,
steri meni mekahne dušeke,
ja ti neću dugo bolovati!"
To izusti i dušicu pusti.
Kad povika Ajkunina majka:
"Pričekajte hodže i hadžije,
pričekajte mejta još jednoga!"
Pričekaše hodže i hadžije.
Uporedo njih su ukopali,
kroz mezar im ruke proturiše,
i u ruke crvene jabuke,
kad se prenu, nek se poigraju.
Više glave Muje čelebije,
ponikla je vinova lozica,
viš' Ajkune rumena ružica:
sve se loza oko ruže vija,
kô Mujine ruke oko Ajke.

40. U KADUNE HASANAGINICE

U kadune Hasanaginice
dosta mala, a malo evlada:
sin Muhamed i šćer Melečhana.
Melečhanu svati zaprosiše,
Muhameda zaboljela glava.
Melečhani knicu postaviše,
Muhamedu dušek prostriješe.
Melečhanu u krnu metnuše,
Muhamedu hodžu dovedoše.
Izreče se Kumrija robinja:
"Melečhana, moja gospojice,
umrije ti brate Muhamede!"
Ona skoči, k'o da se pomami,
nešće mlada ni ruke umiti,
pa izleće na mermer avliju.
Sretala je na avliji majka.
"Mati moja, šta mi bratac radi?"
"Lakše mu je, mila šćeri moja."
Melečhana ne vjeruje majci.
Ona leti uz bijelu kulu,

sretao je na vratima babo.
"A moj babo, šta mi bratac radi?"
"Dobro ti je, mila šćeri moja.
Eno ti ga uči u Musafu,
i kod njega dosti jabandžija."
Tad se mlada natrag povratila.
Čauš viknu, daulbana pisnu,
Melečhanu svati povedoše,
Muhameda u mezar pon'ješe.
Kad su bili poljem zelenijem,
dok stadoše zile i borije,
saviše se alajli bajraci.
Tad se mlada jadu osjetila:
s konja pade u zelenu travu,
kako pade, više ne ustade!
Kad to vidje jendī-kada mlada,
da preminu Melečhana mlada,
načiniše na kolju nosila,
odn'ješe je svekrvinu dvoru,
odniješe, pa je ukopaše.
Haber stiže od Hasanaginice:
"Šćeri moja, Melečhana mlada!
Al' ne čuješ, al' ne haješ bona,
da je tebi bratac preminuo!"
Haber stiže Hasanaginici:
"Melečhana davno preminula!"

41. KNJIGU PIŠE SRPSKI KNJAŽE

Knjigu piše srpski knjaže,
a na ruke Salih-paši,
Salih-paši u Bjelinu,
pa u knjizi 'vako kaže:
"Salih-paša, diko naša,
daj ti nama Hivzi-bega,
Hivzi-bega Đumišića,
i uz njega britku sablju,
i njegova b'jelog ata,
ja za srebro, ja za zlato,
ja za koje drugo blago!
Sve ćemo ti opremiti,
k'o što rečeš izdraviti,
da nam neće ništ' ostati!"
Otpisuje Salih-paša,
srpskom knjazu u Biograd:
"Srpski knjaže, zlatna kruno,
ne mogu ti Hivze dati,
Hivzi-bega Đumišića,
ni za srebro, ni za zlato,
ni za koje drugo blago,
jer za Hivzu i car znade,
i carevi svi veziri,

da je Hivzo muška glava.
U Hivze su do tri brata,
do tri brata na mejdanu;
on se drži svoga jata,
i daidže Derviš-paše;
da ti prodam Hivzi-bega,
bila bi nam sreća loša."
Tako knjigu načinio,
pa je odmah opremio,
srpskom knjazu u Biograd,
srpskom knjazu, zlatnoj kruni.
Iza toga malo prođe,
dok na jednoć vakat dođe,
divan čini Salih-paša,
a na svoje borozane:
"Borozani, djeco moja,
zasvirajte Hivzi-bega,
Hivzi-bega Đumišića,
zasvirajte, zapjevajte
neka uzme dva buljuka,
Arnauta i Bošnjaka,
pa nek ide baš na Raču,
baš na Raču, rad tajina.
Borozani zasnirajuše,
Hivzi-bega dozivaše:
"Hivzi-beže, carski sine,
tebe zove Salih-paša,
da ti uzmeš dva buljuka,
Arnauta i Bošnjaka,
pa da ideš baš na Raču,
baš na Raču, rad tajina!"
Kad to čuje Hivzi-beže,
on uniđe Salih-paši,
pa ovako njemu kaže:
"Salih-paša, muko naša,
zar si bolan poludio,
ili pamet izgubio:
gdje će ići dva buljuka,
dva buljuka u Srbiju!
Sva je Rača posjednuta,
napunjena srpskom vojskom!"
Otolen se Hivzo vrati,
pa on ide svome dvoru,
svome dvoru bijelome.
Pripasuje britku ćordu,
britku ćordu dimiskiju,
pa uzjaha b'jelog ata,
i on uze dva buljuka,
Arnauta i Bošnjaka,
uputi se baš na Raču,
baš na Raču, rad tajina.
Kad je bio blizu Rače,

susrete ga stara baba,
i sa babom mlado Srpče,
mlado Srpče gologlavo,
pa je njemu govorila,
Hivzi-begu kazivala:
"Hivzi-beže, carski sine,
znaš li, beže, kuda ideš?
Ti ćeš ludo poginuti,
rusu glavu izgubiti!
Skupila se silna vojska,
silna vojska, sva Srbija
i bosanska vlašadija,
svu su Raču napunili,
i hendeke potpunili,
nećeš proći da si tica!"
Progovara Hivzi-beže:
"Hajd' otolen, stara babo,
evo tebi zlatan dukat,
pa ti hajde svojoj kući,
svojoj kući, pa ti muči!
Volim muški poginuti,
neg se ženski povratiti!"
On doziva dv'je juzbaše,
dv'je juzbaše, dva buljuka,
pa je s njima govorio,
govorio, halalio.
Pa udari on na vojsku,
baš na vojsku od Srbije,
svu je vatru preturio,
nije rane zadobio.
S Vlajkovićem kad se tuknu,
i s njegovim dobrovoljcim';
i tu beže sretan bio,
nije rane zadobio,
svu je vatru pregazio.
Treći put je udario,
sve po sr'jedi na topove,
svu eškiju prećerao,
preko Drine, hladne vode,
sedam topa osvojio,
a osmi ga udario,
udario posred srca,
gdje junačko srce kuca.
Ranjen Hivzo progovara,
Ibrahima on doziva,
pa je njemu govorio:
"Ibrahime, dragi brate,
evo tebi moga ata,
pa ga vodi Banjoj Luci,
Banjoj Luci, bratu mome,
mome bratu Muharemu,
neka gleda b'jelog ata,

a već nikad svoga brata!"

Dalje Hivzo progovara:

"Ibrahime, dragi brate,
otpaši mi britku sablju,
pa je nosi Banjoj Luci,
Banjoj Luci, mome bratu,
mome bratu Fehim-agi,
neka paše britku sablju,
britku sablju dimiskiju,
a već nikad svoga brata!"

Opet Hivzo govorio,

i treći put zamolio:

"Ibrahime, dragi brate,
hodi skini zlatan sahat,
pa ga nosi Banjoj Luci,
pa ga podaj bratu mome,
bratu mome Mustaj-begu,
neka gleda zlatan sahat,
a već nikad brata svoga,
brata svoga Hivzi-bega!"

Najposl'je je govorio:

"Ibrahime, dragi brate,
skidaj enam ti sa mene,
pa ga nosi do Travnika,
do Travnika, mom daidži,
mom daidži Derviš-paši,
neka uči zlatan enam,
nek ne gleda svog sestrića,
svog sestrića, Hivzi-bega!"

To izusti, dušu pusti.

Bog mu dao duši džennet,

Lahka zemlja gdje leži!

42. TUŽILA SE GANIBEGOVICA

Tužila se Ganibegovica,

svom djeveru sjedeć uz koljeno:

"Znaš, djevere, kad me dovedoste,
s mojim blagom kulu napraviste,
s mojim blagom sestre poudaste,
s mojim blagom braću iženiste!

Sad se ženi moj Gani-beg na me,

pa mi išće zlačano prstenje,
bi l' mu dala, il' mu ne bih dala?"

Progovara djever Omer-beže:

"Podaj, snaho, kajati se nećeš!"

Kad to čula Ganibegovica,

ona skida zlatne prstenove

pa ih daje begu Gani-begu.

Beg pokupi kitu i svatove:

starog svata, brata Ali-bega,

a djevera, brata Omer-bega.

Svati išli, pa na vr'jeme došli.
Kad su svati pokraj dvora bili,
kolo igra na mermer avliji,
a u kolu Ganibegovica,
sve je kolo glavom nadhitila,
a ljepotom kolo začinila.
Pjesmu pjeva Omerbegovica:
"Ah, jetrvo, Ganibegovice,
da se ženi moj Omer-beg na me,
ko se ženi tvoj Gani-beg na te,
izišla bih na put pred svatove,
sve bi svate vodom poljevala,
a djevojku živom žeravicom!"
Otpjeva joj Ganibegovica:
"Oh, jetrvo, Omerbegovice,
lahko ti je mladoj govoriti:
imaš sina, imaš zlatna krila,
imaš majku, imaš odgovora,
a ja mlada nigdje nikog nejmam,
potlje Boga i nevjernog druga!"
Sve to sluša beže Gani-beže,
pa iziđe na drum pred svatove
te govori bratu Omer-begu:
"Na poklon ti lijepa djevojka,
oknivena a neobljubljena!"

43. MRAK ZATEČE PO GORI SVATOVE

Mrak zateče po gori svatove,
svi svatovi kod livade b'jahu,
Muhamed-beg s djevojkom pod jelom,
pod jelom je čador razapeo.
Pošto su se odmor odmorili,
večerali i kahvu popili,
tad zavika glavita djevojka:
"Čuješ mene, brate Muhamede!
Ljuto me je zaboljela glava,
što ću jadna od života svoga!"
Osjeti se djever Muhamede,
pa odl'jeće šadrvan vodici,
donese joj studene vodice.
Dok Muhamed vodu donosio,
ona rodi prenejako čedo.
Kad se vidje junak na nevolji,
on odreza svilene rukave,
pa zavija prenejako čedo,
i otpasa mukadema pasa,
pa uteže svoju nevjesticu,
pa povali pod jelove grane.
U to svanu i sunce ogranu,
zavikaše alajli čauši:
"Hazurala, kita i svatovi!"

Kad se vidje djever Muhamede,
kad se vidje junak na nevolji,
uze čedo u bijele ruke,
pa ga diže na jelove grane.
Dovedoše od zlata kočije
i pođoše kita i svatovi:
razviše se alajli bajraci,
udariše zile i borije.
I pođoše kita i svatovi,
povedoše lijepu djevojku.
Obzire se djever Muhamede,
obzire se na jelove grane.
I dođoše bijelome dvoru.
Svi svatovi konje odjahaše,
izvedoše lijepu djevojku,
izvedoše iz zlatnih kočija.
Svi svatovi u dvor ulazili,
ne ulazi djever Muhamede.
Beg Zaim-beg pred njeg izlazaše:
"Odjaš' konja, brate Muhamede!"
"Čuješ mene, moj brate Zajime!
Hoćeš li me, brate, poslušati,
kakvi smo mi govor učinili,
da s djevojkom u ložnicu nećeš,
dok ne bude četerest danaka?"
Nasmija se bratac mu Zaime:
"Ne budali, brate Muhamede!
Da si reko i godinu dana,
ja bih tebe, brate, poslušao,
odjaš' konja, pa hajde u dvore!"
Opet veli bratac Muhamede:
"Ja ne mogu konja odjahati,
već mi valja u goru zelenu,
ja sam zlatan tespih izgubio,
kad sam usto na ogranku sunca,
kad sam klanjo vakat od sabaha,
na klanjanju tespih izgubio."
Govori mu bratac Zajim-beže:
"Sjaši konja, brate Muhamede!
ja ću ljepši, bolji nabaviti."
Govori mu bratac Muhamede:
"Borme neću, brate Zajim-beže!"
Pa on ode preko polja ravna,
kao zv'jezda preko neba vedra.
I on dođe u goru zelenu:
nađe čedo na jelovoj grani,
pa ga metne pod pazuhu svoje,
i on ode u bijele dvore,
i on sjaha konja od mejdana,
i uleće u bijele dvore.
On odleti svojoj staroj majci:
"Nuto, majko, mojega šićara,

ja ne nađoh zlatnoga tespiha,
već ja nađoh prenejako čedo!"
Govori mu ostarjela majka:
"Sad šta ćemo, sine Muhamede,
od ovoga čeda nejakoga,
hoćemo l' ga dojiljama dati?"
Govori joj djever Muhamede:
"Hajd' ne luduj, ostarjela majko!
Ja ću čedo snahi pokloniti,
neka snaha oko čeda radi!"
Iza ovog na Čabu otišo,
al' na Čabi nešto progovara:
"Što će ovdje djever Muhamede?
On je davno Čabu učinio! "
Nekad bilo, sad se spominjalo.

44. SINA RODI SINANBEGOVICA

Sina rodi Sinanbegovica,
od radosti veselje činila,
tri joj kola u dvoru igrala.
Jedno kolo na visokoj kuli,
drugo kolo na mermer avliji,
treće kolo u zelenoj bašči.
Koje kolo na visokoj kuli,
ono kolo nevjestice mlade;
koje kolo na mermer avliji,
ono kolo udovice mlade;
koje kolo u zelenoj bašči,
ono kolo djevojčice mlade.
Kolo vodi Sinanbega seka.
Ja kakva je, vesela joj majka!
Sva je kola glavom natkitila,
a ljepotom kola začinila.
Ništa je se nagledat ne može!
Nju mi gleda malo i golemo,
te govori malo i golemo:
"Medet, medet, lijepe djevojke!
Blago majci koja je rodila,
a junaku kome je suđena!"
Uroci je mladu prekidoše:
u koji se danak razboljela,
u oni je danak preminula,
i umrije, žalosna joj majka!

45. GLEDALI SE MUJO I NIZAMA

Gledali se Mujo i Nizama,
gledali se tri godine dana.
Kad četvrta nastala godina,
umrije Muji lijepa Nuama.
Mujo joj je turbe sagradio,

svako jutro mezar oblazio.
Jedno jutro Mujo poranio,
poranio mezar da obiđe,
kad Nuama u turbetu klanja,
u ruci joj tespih od merdžana.
"Daj, Nuama, da ti ljubim lice!"
"Ne ljubi se lice iz zemljice!"
Pođe Mujo da Nizamu ljubi,
ona mu se gaib učinila.
Uze Mujo tespih od merdžana,
tespih mu se u ruci stopio.

46. KAD VILIĆI SEKU UDAVAŠE

Kad Vilići seku udavaše,
trista ovnov' kurban učiniše,
tri turbeta nova sagradiše,
trista djece sunet učiniše,
da im seka zdravo goru prijde.
Kad je seka zdravo goru prišla,
goru prišla, u polje unišla,
udarila kiša sušnježica,
svi svatovi natrag pobjegoše,
osta zlato nasred polja sama.
Na zlatu je devet kavadova
i deseta svilena košulja.
Sve se devet za košulju smrzle,
tanka koša za bijelo tijelo,
žute čizme za krnali noge,
prstenovi za bijele ruke,
a đerđani za bijelo grlo,
zlatna peča za medena usta.
Ona ide đuveginu dvoru.
Kad je došla pred bijele dvore,
izlazila stara svekrvica.
Ne veli joj: Jesi li ozebla?
Nego veli: Kako si nam lijepa.
Izlazila mlada zaovica.
Ne veli joj: Jesi l' nam ozebla?
Već joj gleda vezak niz košulju.
Izlazila mlada jetrvica,
iznosila čedo u naramku,
pa svom čedu ona govorila:
"Pitaj, dušo, je l' ozebla strina?"
Kad te riječi mlada razumjela,
mašila se rukom u džepove,
izvadila jagluk srmom vezen,
u jagluku hiljadu dukata:
"Nader tebi, čedo prenejako,
jagluk deri, a strinu spominji!"
Ona ide u gornje čardake,
tere pada na mehke dušeke.

Oni mlidu da se prenemože,
al' se zlato i s dušom rastade.

47. JA KAKVA JE SJAJNA MJESEČINA

Ja kakva je sjajna mjesečina,
još je ljepša Isabegovica!
Ona rodi devet djevojaka,
i deset u nosi pod pojasom.
Njoj govori beže Isa-beže:
"Ako rodiš i deset u šćerku,
viš' kuće ti badem drvo raste,
ispod kuće Drina voda teče,
il' se vješaj, il' u Drinu skači!"
Kada beže ode u čaršiju,
ona rodi i deset u šćerku,
pa je povi u tanahnu svilu,
pa je baca u studenu Drinu:
"Hajde, šćeri, i majka će doći."
Pa se vraća svom bijelom dvoru
i uzima ključke od sehare,
pa uzima devet haljinica
i oblači devet sirotica;
sve devet ih majka svjetovala:
"Kad vam babo dođe iz čaršije,
redom stan'te, redom zaplačite,
upitajte: gdje je naša majka?"
Pa uzima svilenu mahramu,
ona ide Drini na obalu,
sveza oči pa u Drinu skoči.
Kad je beže doš'o iz čaršije,
redom sta'se devet sirotica,
redom sta'se, redom zaplakaše:
"O naš babo, gdje je naša majka?"
"Otišla je rodu u pohode,
i ostat će ovu heftu dana."
Kada vidje beže Isa-beže,
kada vidje šta je učinio,
od žalosti srce mu je puklo.

48. PO GORI SE ZELENI BAJRAK VIJE

Po gori se zeleni bajrak vije,
pod bajrakom ranjen Mustaj-beže,
na njemu je deset grdnih rana:
devet rana od devet sabalja,
i deseta od handžara noža.
Viš' njegov stoji zagorkinja vila,
viš' njegov stoji, grozne suze roni.
Ona pita ranjen Mustaj-bega:
"Pobratime, ranjen Mustaj-beže,
možeš li mi rane preboljeti,

da dovodim sa mora berbera,
nek donosi svakakvih mehlema,
ne bi li mi rane prebolio!"
Govorio ranjen Mustaj-beže:
"Posestrimo, zagorkinjo vilo,
ne muči se, ne traži mehlema,
ne dovodi sa mora berbera,
ja ne mogu rane preboljeti!
Posestrimo, zagorkinjo vilo,
odapni mi puce niz njedarce,
izvadi mi jagluk iz njedara,
pa ga nosi mojoj staroj majci:
neka u njegov grozne suze lije,
jer joj Muje više nikad nije!
Izvadi mi sahat iza pasa,
pa ga nosi mojoj vjernoj ljubi:
nek u sahat vjerna ljuba gleda,
neka mene više ne pogleda!"
To izusti, teslim dušu pusti,
i umrije, žalosna mu majka!

49. RAZBOLJE SE HAVALIĆU BEGO

Razbolje se Havalicu Bego,
ni u putu, ni u Carigradu,
već u Nišu straže čuvajući.
Oblazi ga majka i sestrice,
vjerna ljuba od stida ne može.
Selam šalje Havalicu Begi,
selam šalje, za vrata se krije:
"Mila majko, selam ćeš mi Begi!"
Otle ode majka i sestrice.
Kad su došle Havalicu Begi,
za sve pita Havalicu Bego,
a najprije za vijernu ljubicu:
"Mila majko, kako mi je ljubica?"
Havalicu majka govorila:
"Drago d'jete, zdravo ti je ljubica,
selam ti je ljubica učinila."
Onda veli Havalicu Bego:
"A Boga ti, moja mila majko,
ako meni suđen danak dođe,
suđen danak i umrli sahat,
a ja imam do dv'je seke svoje:
star'joj seki timar Tihorica,
mladoj seki Čojluk selo ravno.
Tebi, majko, kula na Zagorju,
oko kule hiljadu dimova,
što će tebe, mila majko moja,
što će tebe do smrti hraniti.
Mojoj ljubici đogo od ničaha,
zećir prsten sa desnice ruke,

i bijela kula, u kojoj je,
i pod kulom zelena livada,
po njoj pase hiljadu ovaca,
i pod njima hiljadu janjaca.
Mojoj ljubi i od Boga krivo,
ona nema od srca evlada!"
To izusti Havaliću Bego,
to izusti, svoju dušu pusti.

50. BRAT U SESTRE KONJA DOJAHIVA

Brat u sestre konja dojahiva,
sestra pod njim konja prihvatila,
pa se s bratom za zdravlje pitala:
"Jesi l' brate, zdravo i veselo?"
"Zdravo jesam, al' veseo nisam,
ja sam bio u Mostaru gradu,
rujnijem se opojio vinom,
dv'jema sekam brata pogubio.
Neće seke groša ni dukata,
nego moju sa ramena glavu!"
Njemu seka tiho progovara:
"Ima seka tri sokola sina,
jednoga će pregorjeti za tel!"
To dva čuju, a treći ne čuje.
Ode aga svome b'jelom dvoru,
ona osta na avliji sama,
najstarijeg' sina dozivala:
"Moj Omere, moje d'jete drago!
ženi ti se na Zagorju dajo,
tebe zove u svatove dajo,
staru tvoju u jendiluk majku!"
"Bogme, neću, ostarjela majko,
ja ne imam konja ni haljina!"
Srednjega je dozivala majka:
"Moj Mehmede, moje d'jete drago,
ženi ti se na Zagorju dajo,
tebe zove u svatove dajo,
staru tvoju u jendiluk majku!"
"Bogme, neću, ostarjela majko,
još ja nisam Musaf preučio!"
Najmlađega dozivala majka:
"Muhamede, moj očinji vide,
ženi ti se na Zagorju dajo,
tebe zove u svatove dajo,
staru tvoju u jendiluk majku!"
To je d'jete jedva dočekalo,
da on ide u svatove daji,
oblači se, žalosna mu majka,
oblači se što ljepše mogaše,
i on ode s majkom na Zagorje.
Gorom ide, gore jeka staše,

poljem ide, trava žuberkaše.
Kad sa jele vran gavran zagrakta,
Muhamed je majci besjedio:
"Mila majko, jadna doglasnika!"
Majka muči, ništa ne govori,
već niz lice grohne suze roni,
u to doba na Zagorje ravno.
Kad se b'jelom primaknuli dvoru,
Muhamed je majci govorio:
"Kud me vodiš, ostarjela majko?
Kad se ženi dajo Hasan-aga,
što su njemu zatvorena vrata,
kamo njemu kolo i devojke,
đe li su mu bubnji i svirale?"
U tom zboru u dvor uljegoše,
kad na 'vliji četiri dželata.
Jedan dželat tiho progovara:
"Lijep ti si, žalosna ti majka!"
A drugi mu dželat progovara:
"Kako te je pregorjela majka?"
Treći dželat junak progovara:
"Mahni bolan, osjeci mu glavu,
kad ga nije žao svojoj majci,
a što će ga nama dželatima?"
Četvrti mu osiječe glavu.
Kuka majka kano kukavica,
a tješi je bratac Hasan-aga,
"Muč", ne viči, moja seko draga!"
Njemu veli Adem-begovica:
"A moj brate, aga Hasan-aga,
žao seki brata pregorjeti,
još žalije od srca evlada!"
Prevrćući sina Muhameda,
i ona je svijet prom'jenila.

51. VEZAK VEZLA GABELKINJA ZLATA

Vezak vezla Gabelkinja Zlata,
u čardaku, na visokoj kuli,
na šiljtetu, kraj džamli pendžera.
Ona veze srmom po kumašu,
srmom veze, a biserom puni.
Vezući je niz polje gledala,
al' se nešto polje zamaglilo.
Ona zove svoju milu majku:
"Hod' da vidiš, moja mila majko,
što se ono polje zamaglilo,
al' su ovce, ali su trgovci,
al' su ono iz gore hajduci?"
Govorila ostarjela majka:
"Luda ti si, moja kćeri draga,
niť su ovce, niti su trgovci,

a niti su iz gore hajduci,
već su ono od Senja kauri.
Oni idu Gabelu da robe,
iz Gabele roblje da izvode.
Sedamput su Gabelu robili,
iz Gabele roblje izvodili.
Sad su čuli od Senja kauri,
da ti babe u Gabeli nema,
ni babinih sedam bajraktara,
pa je pošo od Senja Ivane,
da te vodi, moja šćeri draga,
da te vodi u zemlju kaursku."
Kad to čula ljepotica Zlata,
ono proli suze od očiju,
pa uzima turski abdest na se,
i uzima Kur'an-hamajliju.
Ona ide bijelom mećitu,
obnese ga Kur'an-hamajlijom,
oko sebe mećit zatvorila.
Tu je bila ljetni dan do podne,
dok kauri Gabelu robiše,
porobiše, pa je zapališe,
iz Gabele roblje povedoše,
ne nađoše ljepoticu Zlatu.
Kad su bili na sred polja ravna,
pjesmu pjeva ovčar čobanine:
"Mili Bože, na svačem ti hvala,
a danas ti ponajbolje hvala
osta Zlata u b'jelu mećitu!"
Čoban misli da niko ne čuje,
al' to čuje od Senja Ivone,
pa se kaur natrag povratio,
pa on ide bijelu mećitu.
Halkom kuca na bijela vrata:
"Otvor' vrata, ljepotice Zlato,
kunem ti se Bogom i zaklinjem,
nećeš biti u Senju vlahinja,
već ćeš biti u Senju turkinja,
dvorit će te dvan'est robinjica!"
Zlata šuti, ništa ne govori.
Opet veli od Senja kaure:
"Otvor' vrata, ljepotice Zlato,
Kunem ti se Bogom jedinijem,
nećeš biti u Senju vlahinja,
već ćeš biti u Senju turkinja,
dvorit će te dvan'est robinjica!
Ako nećeš otvoriti vrata,
ja ću mećit vatrom zapaliti,
izgorjet ćeš u b'jelu mećitu."
Zlata šuti, ništa ne govori,
nego uči Kur'an-hamajliju,
Kur'an uči, a suze prol'jeva.

Kada vidje od Senja kaure,
da mu neće mećit otvoriti,
bi mu žao mećit zapaliti,
da izgori lijepa djevojka,
već on uze perna buzdohana,
tri put udri u mećitna vrata;
četvrti put vrata pokleknuše,
pa uniđe u mećit bijeli.
Zlata sjedi u kraju mećita,
ona uči Kur'an-hamajliju,
sve je lice iglom izbocala,
pa je lice krvi umivala,
ne bi li se vlahu omrazila.
Kad je vidje od Senja Ivane,
uze Zlatu za bijelu ruku,
izvede je kaur iz mećita,
pa je baci za se na đogata,
i pobježe od bjela mećita.
Kad su bili kod vode Crvača,
stade kaur roblje odmarati,
stade Zlata abdest uzimati,
sinu lice kano žarko sunce.
Govori joj od Senja kaure:
"Uzmi, Zlato, turski abdest na se,
kod mene ga uzimati nećeš:
Nećeš biti u Senju turkinja,
već ćeš biti u Senju vlahinja;
dvorit će te dvan'est robinjica,
robinjica iz turske krajine,
polazit ćeš crkve, manastire!"
Govori mu ljepotica Zlata:
"Šut', ne luduj, od Senja kaure,
neće biti kako kaur misli,
već će biti kako Bog naredi!
Sad će doći za me otkupovi,
otkupovi, blago nebrojeno:
jedan otkup od mile majčice,
drugi otkup od daidže moga,
od daidže, bega Adem-bega,
treći otkup od dragoga moga,
od dragoga, bega Ljubovića!"
U riječi, u kojoj bijahu,
zeleni se luzi zamagliše,
iz magle se konji pomoliše,
oni nose mnoge otkupove.
Kad su došli do vlaške ordije,
pred njija je kaur izlazio.
Govore mu tri konjika mlada:
"Evo tebi mnogi otkupovi,
otkupovi blago nebrojeno,
povrati nam ljepoticu Zlatu!"
Govori im od Senja kaure:

"Ludi li ste, hećabili mladi,
ja imadem žutijeh dukata,
ne dam vama Zlate povratiti,
dok je moje na ramenu glave!"
Vratiše se hećabili mladi.
Kad to vidje ljepotica Zlata,
u njojzi je živo srce puklo.
A kad vidje od Senja kaure,
da umrije ljepotica Zlata,
on zavika hećabile mlade:
"Povrat'te se do tri hećabila,
umrije vam ljepotica Zlata!"

52. VEZAK VEZLA ZLATIJA ĐEVOJKA

Vezak vezla Zlatija devojka,
na đerđefu, u bijelu dvoru.
Dok doleće zelena jabuka,
te je Zlati u krilo panula.
Gleda Zlata: oklen je jabuka?
Dok zavika tanahna robinja:
"Ao, Zlato, žalosna ti majka,
umrije ti tvoj mili Mujaga!
Doletila seja Mujagina,
u crnu se svilu zamotala,
bacila ti na pendžer jabuku!"
Kad je Zlata riječ razumila,
đerđef pade, Zlata ne ustade,
već umrije u bijelu dvoru.
U to doba Muju pronijeli,
a Zlatiju opremila majka.
Odnesoše Zlatu i Mujagu,
do mezara u zelenoj bašči.
Kad su bili sitnijem sokakom,
sjaje sokak na četiri strane:
na Mujagi čoha okićena,
sedamdeset i sedam mahrama,
a na Zlati ni broja im nema.
Kad su bili Begovoj džamiji,
roni suze malo i veliko;
kad su bili vječnome mezaru,
govorile age Sarajlije:
"Poskidajte sa mejita zlato!"
Sa Mujage skidaju mahrame,
sve skidoše, jednu ne mogoše,
što je Zlata na prstenu dala,
kad je Muji lice obećala.
Ukopaše Zlatu i Mujagu.
Iz mezara cv'jeće pronicalo,
pronicalo pa se savijalo,
sa mezara jednog do drugoga.

53. ŠETAO SE AGA HASAN-AGA

Šetao se aga Hasan-aga,
ispred dvora udovice Zibe.
Gledala ga udovica Ziba,
sa čardaka, s dvjema zaovama,
gledala ga, pa je govorila:
"Hodte, vidte, dv'je zaove mlade,
hodte, vidte, agu Hasan-agu,
al je lijep aga Hasan-aga!
Još bi aga puno ljepši bio,
da ne ljubi nerotkinje Kade."
Ona misli da niko ne čuje,
al' to čuje aga Hasan-aga,
pa se natrag b'jelom dvoru vrati,
pa govori bratu Muhamedu:
"Muhamede, moj brate rođeni,
uzmi snahu za bijelu ruku,
pa je vodi u zelenu bašču,
mahni ćordom, odsjeci joj glavu!"
Hoće bratac brata poslušati,
uze snahu za bijelu ruku,
pa je vodi u zelenu bašču.
Vazdan ju je po đul-bašču vodô,
ne mere joj glavi kidisati.
Dovede je nerodci jabuci,
pa govori svojoj snahi mladoj:
"Vidi, snaho, nerotke jabuke,
bi l' je bilo hakom posjeknuti?"
Namah se je snaha dosjetila,
pa govori djever Muhamedu:
"Moj djevere, od zlata prstene,
ne sjeci me po bijelu vratu,
već me sjeci po svilenu pasu,
da ti vidiš šta bi čedo bilo:
il' je muško il' od Boga žensko?"
Govori joj djever Muhamede:
"Je l' istina, moja snaho draga?"
"Jest istina, djever Muhamede!"
Podukrad je u kulu uvede,
podukrad joj jelo donosio.
Nije prošla ni nedjelja dana,
a u kuli čedo zaplakalo.
Za to čuo aga Hasan-aga,
pa on pita brata Muhameda:
"Muhamede, moj brate rođeni,
čiju j' kulu sunce ogrijalo?"
"Bogme tvoju, moj premili brate!"
Kad to čuo aga Hasan-aga,
on se fati rukom u džepove,
pa izvadi stotinu dukata,
pa ih daje bratu Muhamedu:

"Na ti brate muštuluk od mene!"
Pa odleti u visoku kulu,
otvorio od odaje vrata,
kad mu ljuba čedo pridajala.
Govori joj aga Hasan-aga:
"Šta je, ljubo, moj očinji vidu:
il' je muško il' od Boga žensko?"
Ona muči, ništa ne govori.
Nagoni se aga Hasan-aga,
nagoni se tri-četiri puta.
Ona mu je tiho govorila:
"Muško ti je, živo ti ne bilo,
nisi mio kô si do sad bio!"

54. VEZAK VEZLA DŽENETIĆA DIŠA

Vezak vezla Dženetića Diša,
u Bistriku, na bijelu ćošku.
Vezući je iglu izgubila,
mrtvački je sanak prevario,
na san joj je Azrail došao,
i ovako njojzi besjedio:
"Sei sejza, ne sakupljaj ćeiza!
Ja sam tebi ćeiz sakupio:
pet aršina bijela ćefina,
metar zemlje i zelene trave!"
Kad to čula Dženetića Diša,
od sebe je đerđef oćušnula,
kol'ko ga je lahko oćušnula,
sve četiri noge polomila.
Ona ode u tanahnu kulu
i odvrće sedefli sanduke,
i povadi ruho djevojačko,
sam' ostavi vezenu mahramu,
pa iznese na mermer avliju,
pa zapali ruho djevojačko.
Nek' se svila ispod neba vija,
nek' se zlato u topove zbija.
Pa se vrati svojoj miloj majci:
"Halali mi, moja mila majko!"

55. MUJO GLEDA U MAHALI ZLATU

Mujo gleda u mahali Zlatu,
lijepu kćerku bega Ljubovića,
Mujo gleda, al' mu majka ne da;
hoće majka Travanjku djevojku,
jedinicu Osman Alajbega;
Mujo neće Travanjke djevojke.
Majka prosi Travanjku djevojku,
majka prosi i ne pita Muje,
prsten dade, a ne kaže Muji;

majka posla kitu i svatove,
za to Mujo ništa i ne znade,
već on ode Zlati pod pendžere,
ašikuje tri bijela dana.
Dođe kita, dođoše svatovi,
dovedoše Travanjku djevojku,
lijepu kćercu Osman Alajbega;
nejma Muje da skine djevojku,
da je skine s konja u avliji.
Tad zavika Mujagina majka:
"Ah, bora vam, Mujini jarani,
vi hajdete Zlati pod pendžere,
ondje ćete moga Muju naći,
ter vi rec'te Čelebiji Muji:
'Hajde Mujo tebe zove majka,
dovela ti Travanjku djevojku,
da je skineš s konja u avliji,
da je skineš sa dorata svoga!'"
Odm' odoše Mujini jarani,
pravo idu Zlati pod pendžere,
pak govore Čelebiji Muji:
"Hajde Mujo, tebe zove majka,
dovela ti Travanjku djevojku,
da je skineš s konja u avliji,
da je skineš sa dorata svoga."
Mujo neće, a šalje ga Zlata:
"Hajde, Mujo, ja ti živa bila,
neće reći tvoja mila majka,
neće reći: 'Nehće doći Mujo',
već će reći: 'Ne dade mu Zlata.'"
Pođe Mujo svome bijelu dvoru
pođe Mujo pa joj se povrati.
Izvadi joj prsten i jabuku:
"Naj ti ovo, draža od očiju,
ovo sam ti bio ostavio,
čime ću te isprostiti, dušo,
al' mi ne bi od Boga suđeno!"
Pođe Mujo, povrati ga Zlata,
dade njemu vezena jagluka,
na jagluku ptica paunica,
u kljunu joj zrno jadikovo,
ko što Mujo jaduje za Zlatom:
"Naj ti ovo, Mujo dušo moja!
Ovo sam ti bila ostavila,
što bi tebi uz prsten don'jela,
ne bi meni od Boga suđeno,
već suđeno Travanjki djevojki!"
Pođe Mujo, pa se opet vrati,
izvadi joj zlatne belenzuke:
"Naj ti ovo, Zlato, dušo moja,
ovo sam ti bio ostavio,
što ću tebi prvo jutro dati,

ne bi meni od Boga suđeno."
Pođe Mujo, povrati ga Zlata,
dade njemu boščaluk haljina:
"Ovo sam ti bila ostavila,
što bi tebi prvo jutro dala,
ne bi meni od Boga suđeno,
već suđeno Travanjki djevojki."
Ode Mujo svome bijelu dvoru,
al' skinuta sa konja djevojka.
Kad je večer po jaciji bilo,
neće Mujo u đerdeč djevojci,
neće Mujo, a šalje ga majka,
izvadi mu dojke iz njedara,
pa je njemu vako govorila:
"Prokleta ti moje mlijeko bilo,
Ak' ne odeš u đerdeč djevojci!"
Zato Muji ino ne bijaše,
prepade se materine kletve,
već on ode u đerdeč djevojci.
Sjede Mujo na mehke dušeke,
a djevojka na svoje sanduke.
Govorio Čelebija Mujo:
"Ah, bora ti, Travanjko djevojko!
Podignider puli duvak s lica,
da ja vidim kakvo ti je lice!"
Ona diže puli duvak s lica,
sinu lice kao žarko sunce,
a gr'oce kano mjesečina.
Govori joj Čelebija Mujo:
"Ah, bora mi, Travanjko djevojko!
I ljepša si i viša od Zlate,
ali nijesi na mom srcu Zlata,
ko što mi je moja draga Zlata!"
Njemu veli Travanka djevojka:
"Ah, bora mi, beže Mustajbeže!
Jesi ljepši i mnogo od Ahme,
ama nisi na mom srcu Ahmo,
ko što mi je moj Ahmed-beg dragi,
dao mi je zlatan prsten s ruke,
da ga čekam godinicu dana,
čekala bi i devet godina,
da me nije tebi dala majka."
Njojzi veli Čelebija Mujo:
"Ah, bora mi, Travanjko djevojko!
Ti ćeš opet Ahmed-bega naći,
a ja nikad za života Zlate!"
Pa uzimlje sedefli tamburu,
sitno kuca, a jasno popjeva:
"Sada misli draža od očiju,
sada misli moja lijepa Zlata,
da ja skidam duvak sa djevojke;
ah ne skidam, ti mi živa bila!

Sada misli dražja od očiju,
da ja ljubim Travanjku djevojku;
ah ne ljubim, ti mi živa bila!"
On ostavi sedefli tamburu,
pa govori Travanjki djevojci:
"Nemoj rano otvarati vrata,
dok ne svane i ograne sunce,
nek' se moja izveseli majka,
nek' se moja braća napjevaju,
mile seke kola naigraju!
Selam ćeš mi mojoj miloj majci
nek' dovede neženjene momke,
da me nose s hodžam i hadžijam,
nek' me kupa đulsijom vodicom
Čabe jagom nek namažu brke,
nek' mi puste tri ture perčina,
što mi ga je odgojila Zlata,
niz nosila, žalosna joj majka!
Pokrijte me vezenim jaglukom,
što mi ga je dala moja Zlata,
vezla ga je tri godine dana
da ja nosim, a ona se smije.
Nek' me nose ispred Zlate dvora,
nek' me vidi dražja od očiju,
nek' me vidi pa nek' se ne nada,
da će njojzi ikad Mujo doći.
Moja Zlato, rano neprebona,
umrijet ću, preboljet te neću!"
Sam je sebe nožem udario,
posred srca gdje mu duša kuca,
umri Mujo, žalosna mu majka.
Kad ujutro bio dan svanuo,
halkom kuca Mujagina majka,
halkom kuca, Mujagu doziva:
"Otvor' vrata, Čelebija Mujo:
što je drago more omrznuti
što je mrsko more odražati
omrznula ljepotica Zlata,
odražala Travanjka djevojka!"
Otvori joj Travanjka djevojka.
Kad uniđe u odaju majka,
do koljena u krv ugazila.
Njojzi veli Travanjka djevojka:
"Bog t' ubio, Mujagina majko!
što ga n'jesi Zlatom sastavila?
Zemlja će ti kosti izmetati,
a bijeli svijet proklinjati!
Selam ti je Mujo učinio."
Sve joj kaza što je naredio.
Kad je stara razumjela riječi,
ona zove hodže i hadžije,
ona kupi neženjene momke,

opremaju Čelebiju Muju,
kupaju ga đulsijom vodicom,
Čabe jagom namazaše brke,
pustiše mu tri ture perčina,
niz nosila, žalosna mu majka.
Pokriše ga vezenim jaglukom,
što mu ga je darovala Zlata,
ponesoše hodže i hadžije,
ponesoše Čelebiju Muju.
Naprijed idu neženjene momci,
a za njima svi ostali Turci,
nose Muju ispred Zlate dvora.
Ugleda ga Zlatina nevjesta,
te dozivlje svoju zaovicu:
"K meni, k meni, ljepotice Zlato,
sinoć Mujo u đerdeke neće,
evo jutros ode u punice,
u punice, u zemljicu crnu."
Kad dotrča plemenita Zlata,
i ugleda svoga Mustajbega,
gdje ga nose hodže i hadžije,
pustili mu perčin niz nosila,
što mu ga je ona odgojila,
ona vrisnu kano ljuta guja,
pa se složi po novom čardaku.
Misli majka da je u nesvijesti
al' se Zlata s dušom rastanula.
Odmah viknu ostarjela majka.
"Stan'te, stan'te, hodže i hadžije,
dok dovedem bule i kadune,
da opremim i ovog mejita!"
Tu stadoše hodže i hadžije,
dovedoše bule i kadune,
opremiše ljepoticu Zlatu.
Naprijed nose granu jorgovana,
a za granom Čelebiju Muju,
a za Mujom plememtu Zlatu.
Poredo im rake iskopaše,
kroz rake im ruke proturiše,
a u ruke metnuše jabuke,
kad se prenu, nek se poigraju.
Kad u jutro bio dan osvano,
uranile dvije kukavice,
dvije majke, dvije nesretnice,
one idu djeci na mezare.
Al' da vidiš čudo neviđeno!
Gdje je nikla rumena ružica
iz mezara ljepotice Zlate,
a u Muje vinova lozica,
među njima crna trnovina,
da se ne da njima sastanuti,
al' to nije moglo zapriječiti:

obvila se loza oko ruže,
baš ko bršljan oko tanke grane.
Kad to vide Mujagina majka,
sjede čupať i lozu i ružu.
Dok iz zemlje nešto progovara:
"Crkni, pukni, Mujagina majko,
sinoć smo se amo sastanuli,
u džennetu, na prvom konaku!"

56. SAN USNILA HASANAGINICA

San usnila Hasanaginica:
puhnu vihar s visoke planine
i odnese alem sa džamije,
Hasan-agi divan kabanicu,
svekrvi joj bijel čember s glave.
Kako snila, tako se prenula,
od zemlje je na noge skočila,
na odžaku vatru naložila,
a uz vatru kahvu pristavila.
Ona uze kalajli ibrike,
i uzima turski abdest na se,
pa dozivlje kadunu svekrvu:
"Mati moja, Alibegovice,
kakav sam ti čudan san usnila!"
"Kaži meni, mila snaho moja!"
Sve joj kaže što je i kako je:
"Svekrvice, mila mati moja,
puhnu vihar s visoke planine
i odnese alem sa džamije,
Hasan-agi divan kabanicu,
tebi, majko, bijel čember s glave!"
To kaduni vrlo mrsko bilo,
pa kaduna 'vako govorila:
"Hajr inšala, mila snaho moja,
gdje se snilo, tu se ne kolilo,
već u tvoje braće Atlagića!"
A veli joj Hasanaginica:
"Nemoj tako, mila mati moja,
vego samo na hair okreni!"
Malo vr'jeme, dugo ne trajalo,
donesoše mrtva Hasan-agu!

57. SUNCE ZASJA ŠEHER BIJELJINU

Sunce zasja šeher Bijeljinu,
samo nije dvora imamova:
u tom dvoru zabun-hasta ima,
zabun-hasta, imamova Fata.
Viš nje sjedi teta begovica,
niže nogu Hanka drugarica,
s desne strane ostarjeli babo,

a s lijeve ostarjela majka,
proljevu suze niz obraze.
Nju upita teta begovica:
"A Boga ti, Fatimo djevojko,
il' ti žališ ostarjele majke,
ili svoga ostarjelog babe,
ili mene tetu begovicu,
ili svoju Hanku drugaricu,
ili svoga najprvog ašika,
ili ti je žao umrijeti?"
Progovara iz postelje Fata:
"Teto moja, Alibegovice!
Ja ne žalim ostarjele majke,
ni' ja žalim svoga milog babe,
niti tebe, teto begovice,
a ni svoje Hanke drugarice,
niti svoga najprvog ašika,
već ja žalim svoje tanke košel!
Vezla sam je devet godina,
ja je vezla, mene majka klela:
'Vezi, kćeri, ne izderala je!
Eto, majko, ne izderah ti je!
Pokrijte me njome do mezara,
od mezara podajte je Hanki,
nek' je dere, a mene spominje:
'Ovo mi je drugarica dala!'"
To izusti, a dušicu pusti,
i umrije, žalosna joj majka!

58. KAD JE KUGA MOSTAR POHODILA

Kad je kuga Mostar pohodila,
jedno mlado ropče umorila,
gospoja mu smrću zatajala,
u svoj ga je hajat pokopala.
Al' se smrca zatajat' ne može:
razbolje se Ajka Seferova,
jaukljija Bahtijareviću.
Kad to čuo Bahtijareviću,
on uzima sedefli tamburu,
pa on ode Ajki pod pendžere.
Sitno kuca Bahtijareviću,
sitno kuca, jasno popijeva:
"Ko mi prvi na muštuluk dođe,
da je Ajku boli prebolila,
dao bih mu stotinu dukata!"
U to doba Kumrija robinja,
u to doba, na baštenska vrata.
"Jam' tamburu, Bahtijareviću,
jam' tamburu, ostala ti pusta,
kano đerđef Ajke Seferove,
Ajku ti je svijet prom'jenila!"

To je njemu vrlo mučno bilo,
tamburom je o tle udario,
pa se sprema Ajki na dženazu.
Staše Ajku u mezar spuščati,
zavikaše hodže i hadžije:
"Ko je Ajki prvi ašik bio,
nek je dođe u mezar spustiti!"
Primače se Bahtijareviću:
ispade mu srma jagluk vezen.
Progovara Bahtijareviću:
"Truhni, vehni, moj vezen jagluče,
truhnu ruke koje su te vezle,
sitni zubi što konce trgahu,
medna usta što žice brojahu!"

59. KAD MORIĆE POHVATAŠE

Kad Moriće pohvataše
uz Kovače povedoše,
uz Kovače, nad Kovače,
a odatle na Jekovac.
U ičkalu zatvoriše,
u zindan ih pobacaše.
Kad to čula Morić majka,
poletjela kroz Sarače.
Majka ciči, kose čupa.
Sve sarače rasplakala.
Kad je bila pred Imare,
ljuto ciči Morić majka,
ruse kose majka čupa,
oko sebe razbacuje.
Sve Imare rasplakala.
Kad je bila pred kapiju,
molila se kapidžiji:
"Bogom brate, kapidžija,
propusti me kolćehaji."
Turčin bješe kapidžija,
propustio Morić majku
Kad je bila kolćehaji,
molila se Morić majka:
"Bogom brate, kolćehaja,
pusti meni jednog sina:
jali lbru, jali Pašu,
na poklon ti dva čifluka,
i bijeli moji dvori!"
Sažali se kolćehaji,
pusti njojzi oba sina.
Za to čuše amidžići,
amidžići i dajdžići
digoše se kolćehaji:
"Što nam pušća dva hajduka,
dva hajduka, dva Morića!"

Govorio kolčehaja:
"Prevari me Morić majka."
Pa on pušća telal-agu,
telal viče po čaršiji:
"Ko nam kaže za Moriče,
daćemo mu sto dukata."
Telal viče tri mjeseca,
nitko njemu ne kazuje.
Jednoć viknu na Baščaršij',
kod njeg stade jedna cura,
jedna cura malodobna.
Govorila telal-agi:
"Daj ti meni sto dukata,
kazaću ti za Moriče.
Eno njih na At-mejdanu,
u Tulića b'jelu dvoru,
zatvoreni tri mjeseca."
Kad to čuo telal-aga,
on je vodi kolčehaji.
On joj dade sto dukata.
I on posla čohadare,
Tulić-dvore bastisaše,
na ležeće povezaše,
do dva brata, dva Morića.
Na At-mejdan povedoše,
a otale na Latinluk.
Kad su bili kroz Latinluk,
tad zapjeva Morić Ibro:
"Latinluče, mračan ti si,
Anđo moja, dilber ti si!
Dosta put me napojila,
i mezetom nahranila!
Sutra ću ti umrijeti!"
Odatle ih povedoše,
uz Varoš ih navedoše,
a zapjeva Morić Pašo:
"Oj Varoši ravna ti si,
Jelko moja, dilber ti si!
Puno put me napojila
i mezetom nahranila!
Sutra ću ti umrijeti!"
Odatle ih povedoše,
uz Kovače navedoše.
Kad su bili pod Tabiju
zamoli se Morić Ibro:
"Bogom braćo, čohadari,
zastav'te se pod Tabijom,
da ja vidim svo Saraj'vo:
u Saraj'vu moje dvore,
u dvorima staru majku,
spominje li svoga Pašu
i mlađega sina Ibru!"

Odatle ih povedošē,
u ičkalu zatvoriše,
teško gvožde navališe,
u zindan ih pobacaše.
Haber dođe staroj majci,
u poslu se pridesila,
stara majka pitu kuha,
u ruci joj zlatan ibrik,
a u drugoj oklagija.
Majka leti, ljuto cvili,
teško kune čaršilije,
što dadoše dva junaka,
dva junaka dva Morića,
ona leti na Kovače.
Kad je bila pred ičkalu,
nađe vrata zatvorita.
Tu se majka bajlisala.
Izun dođe kolčehaji,
da s' udave dva Mnrića.
Dva hamala dovedošē,
tanak tenef joglajsaše,
i tamnicu otvoriše.
Govorili čohadari:
"Hajde, bujrum, Morić Pašo,
vakti-sahat tebi doš'o,
valja, Pašo, umirati!"
Lahko Morić Pašo skače,
teške sindžir-halke zveče.
Kad je bio na Tabiji,
molio se Morić Pašo:
"O Boga vam, čohadari,
dajte izun Morić Paši,
da ja uzmem avdest na se,
da ja klanjam dva rečata!"
Dopustiše Morić Paši,
uze avdest, klanja Pašo.
Tad ga turski posadiše,
na njeg tenef nametnuše,
a hamali pritegoše...
Top mu puče na Tabiji,
udaviše Morić Pašu.
Čohadari s' povratiše,
Morić Ibri govoriše:
"Hajde, bujrum, Morić Ibro!"
Ibro skače, halke zveče.
Kad iziđe na Tabiju
i ugleda brata Pašu,
udavljena na Tabiji,
proli suze Morić Ibro,
rahmet dade svome bratu.
I on moli čohadare,
da on uzme avdest na se,

i da klanja dva rečata.
Izun daše čohadari.
Kada klanja Morić Ibro,
i njegov turski posadiše,
jagli tenef nametnuše,
a hamali pritegnuše...
Kada tenef popustiše,
Ibro oči iskolači...
Opet tenef pritegnuše,
a kad opet popustiše,
Ibro oči iskolači...
Opet tenef pritegoše,
a kad opet popustiše,
govorio Morić Ibro:
"Donesite demiskiju,
izvadite hamajliju,
iz desnice ruke moje!"
Donesoše, izvadiše.
jagli-tenef pritegoše.
Top mu puče na Tabiji,
udaviše Morić Ibru.
Tad im majku raztrizniše.
Morić majka uletjela
u ičkalu, na Tabiju.
Kada vidje udavljena
oba sina, dva Morića,
tad zacvili i zavrišća:
"Rano, rano, dva Morića!"
Kako na njih majka pala,
više nije ni ustala.

60. ŽALOSTNA PJESANCA PLEMENITE HASANAGINICE

Skupio Abate Alberto Fortis
(Viaggio in Dalmayia, volume primo,
Venezia, 1774, pagine 98- 105)
[sa Fortis' ortografijom]

Scto se bjeli u gorje zelenoj?
Al-su snjezi, al-su labutove?
Da su snjezi vech-bi okopnuli;
Labutove vech-bi poletjeli.
Ni-su snjezi, nit-su Labutove; 5
Nego sciator Agie Asan-Aghe.
On bolu-je u ranami gliutimi.
Oblaziga mater, i sestriža;
A Gliubovza od stida ne mogla.
Kad li-muje ranam' boglie bilo, 10
Ter poruča vjernoi Gliubi svojoj:
Nečekai-me u dvoru bjelomu,
Ni u dvoru, ni u rodu momu.
Kad kaduna rjeci razumjela,

Josc-je jedna u toj misli stala. 15
Jeka stade kogna oko dvora:
I pobjexe Asan-Aghiniza
Da vrât lomi kule niz penxere.
Za gnom terçu dve chiere djevoike:
Vrati-nam-se, mila majko nascia, 20
Ni-je ovo babo Asan-Ago,
Vech daixa Pintorovich Bexe.
I vrâtise Asan Aghiniza,
Ter se vjescia bratu oko vrâta.
Da! moj brate, velike sramote! 25
Gdi-me saglie od petero dize!
Bexe muçi: ne govori nista.
Vech-se mâscia u xepe svione,
I vadi-gnoj Kgnigu oproschienja,
Da uzimglie podpunno viençanje, 30
Da gre s' gnime majci u zatraghe.
Kad Kaduna Kgnigu prouçila,
Dva-je sîna u çelo gliubila,
a due chiere u rumena liza:
A s' malahnim u besicje sinkom 35
Odjeliti nikako ne mogla.
Vech-je brataz za ruke uzeo,
i jedva-je sinkom raztavio:
Ter-je mechie K' sebi na Kogniza,
S' gnome grede u dvoru bjelomu. 40
U rodu-je malo vrijeme stâla,
Malo vrijeme, ne nedjegliu dana,
Dobra Kado, i od roda dobra,
Dobru Kadu prose sa svî strana;
Da majvechie Imoski Kadia. 45
Kaduna-se bratu svomu moli:
Aj, tako te ne xelila, bratzo!
Ne moi mene davat za nikoga,
Da ne puza jedno serze moje
Gledajuchi sirotize svoje. 50
Ali Bexe ne hajasce nista,
Vech-gnu daje Imoskomu Kadii.
Josc kaduna bratu-se mogliasce,
Da gnoj pisce listak bjele Knighe,
Da-je saglie Imoskomu Kadii. 55
„Djevoika te ljepo pozdravgliasce,
„A u Kgnizi ljepo te mogliasce,
„Kad pokupisc Gospodu Svatove
„Dugh podkliuvaz nosi na djevojku;
„Kadà bude Aghi mimo dvora, 60
„Neg-ne vidî sirotize svoje.”
Kad Kadii bjela Kgniga doge
Gospodu-je Svate pokupio.
Svate kuppi grede po djevoiku.
Dobro Svati dosli do djevoike, 65
i zdravo-se povratili s' gnome.

A kad bili Aghi mimo dvora,
Dve-je chierze s' penxere gledaju,
A dva sîna prid-gnu izhogiaju,
Tere svojoj majçi govoriaju. 70
Vrati-nam-se, mila majko nascia,
Da mi tebe uxinati damo.
Kad to çula Asan-Aghiniza,
Stariscini Svatov govorila:
Bogom, brate Svatov Stariscina, 75
Ustavimi Kogne uza dvora,
Da davujem sirotize moje.
Ustavise Kogne uza dvora.
Svoju dizu ljepo darovala.
Svakom' sinku nozve pozlachene, 80
Svakoj chieri çohu da pogliane;
A malome u besicje sinku
Gnemu saglie uboske hagline.
A to gleda Junak Asan-Ago;
Ter dozivglie do dva sîna svoja: 85
Hodte amo, sirotize moje,
Kad-se nechie milovati na vas
Majko vascia, serza argiaskoga.
Kad to çula Asan Aghiniza,
Bjelim liçem u zemgliu udarila; 90
U pût-se-je s' duscjom raztavila
Od xalosti gledajuch sirota.

60 I. ŠTO SE B'JELI U GORI ZELENOJ?

Munib Maglajlić

Što se bjeli u gori zelenoj?
Al' su snjezi, al' su labudovi?
Da su snjezi, već bi okopnuli,
labudovi, već bi poletjeli;
nit' su snjezi, nit' su labudovi,
nego šator age Hasan-age:
on boluje u ranami ljutim.
Oblazi ga mater i sestrice,
a ljubovca od stida ne mogla.
Kad li mu je ranam' bolje bilo,
ter poruča vjernoj ljubi svojoj:
"Ne čekaj me u dvoru b'jelomu,
ni u dvoru, ni u rodu momu!"
Kad kaduna r'ječi razumjela,
još je jedna u toj misli stala,
jeka stade konja oko dvora,
i pobježe Hasanaginica,
da vrat lomi kuli niz pendžere.
Za njom trču dvi çeri djevojke:
"Vrati nam se, mila majko naša,
nije ovo babo Hasan-aga,

već daidža, Pintorović beže!"
I vrati se Hasanaginica,
ter se vješa bratu oko vrata.
"Da, moj brate, velike sramote,
gdi me šalje od petero dice!"
Beže muči, ne govori ništa,
već se maša u džepu svione,
i vadi njoj knjigu oprošćenja,
da uzimlje potpuno vjenčanje,
da gre s njime majci uzatrage.
Kad kaduna knjigu proučila,
dva je sina u čelo ljubila,
a dv'je ćeri u rumena lica;
a s malahnim u bešici sinkom,
od'jeliti nikako ne mogla,
već je bratac za ruke uzeo,
i jedva je sinkom rastavio,
ter je meće k sebi na konjica,
s njome grede dvoru bijelomu.
U rodu je malo vr'jeme stala,
malo vr'jeme, ni nedjelju dana,
dobra kada i od roda dobra,
dobru kadu prose sa svih strana,
da najveće imoski kadiji.
Kaduna se bratu svomu moli:
"Ah, tako te ne želila, braco!
Nemoj mene davat za nikoga,
da ne puca jadno srce moje,
gledajući sirotice svoje!"
Ali beže ne hajaše ništa,
već nju daje imoskom kadiji.
Još kaduna bratu se moljaše,
da njoj piše listak b'jele knjige,
da je šalje imoskom kadiji:
"Djevojka te l'jepo pozdravljaše,
a u knjizi l'jepo te moljaše,
kad pokupiš gospodu svatove,
dug pulduvak nosi na djevojku,
kada bude agi mimo dvora,
nek' ne vidi sirotice svoje!"
Kad kadiji b'jela knjiga dođe,
gospodu je svate pokupio,
svate kupi, grede po djevojku.
Dobro svati došli do djevojke,
i zdravo se povratili s njome.
A kad bili agi mimo dvora,
dvi je ćerce s pendžera gledahu,
a dva sina prid nju izhožđahu:
tere svojoj majci govorahu:
"Svrati nam se, mila majko naša,
da mi tebi užinati damo!"
Kad to čula Hasanaginica,

starišini svatov' govorila:
"Bogom brate, svatov' starišina,
ustavi mi konje uza dvora,
da darujem sirotice moje!"
Ustaviše konje uza dvora.
Svoju dīcu l'jepo darovala:
svakom sinku nože pozlaćene,
svakoj ćeri ćohu do poljane;
a malomu u bešici sinku,
njemu šalje u bošći haljine.
A to gleda junak Hasan-aga,
ter dozivlje do dva sina svoja:
"Hod'te amo, sirotice moje,
kad se neće smilovati na vas,
majka vaša srca arđaskoga!"
Kad to ćula Hasanaginica,
b'jelim licem u zemlju udrila,
uput se je s dušom rastavila,
od žalosti, gledajuć' sirota!

60 II. ŠTO SE B'JELI U GORI ZELENOJ?

Alija Isaković

Što se b'jeli u gori zelenoj?
Al' su sn'jezi al' su labutovi?
Da su sn'jezi već bi okopnuli,
Labutovi već bi poletjeli.
Nit su sn'jezi, nit su labutovi,
Nego šator age Hasan-age.
On boluje u ranama ljutim.
Oblazi ga mater i sestrīca,
A ljubovca od stīda ne mogla.
Kad li mu je ranam' bolje bilo.
Ter poruća vjernoj ljubi svojoj
"Ne ćekaj me u dvoru b'jelomu,
Ni u dvoru, ni u rodu momu ! "
Kad kaduna r'jeći razumjela,
Još je, jedna, u toj misli stala,
Jeka stade konja oko dvora:
I pobježe Hasanaginica
Da vrat lomi kule niz pendžere,
Za njom trću dv'je ćere djevojke:
"Vrati nam se, mila majko naša!
Nije ovo babo Hasan-aga,
Već daidža Pintorović beže."
I vrati se Hasanaginica,
Te se vješa bratu oko vrata:
"Da, moj brate, velike sramote,
Gdi me šalje od petero dice ! "
Beže mući, ne govori ništa,
Već se maša u džepe svione

I vadi njoj knjigu oprošćenja,
Da uzimlje potpuno vjenčanje,
Da gre s njime majci uzatrage.
Kad kaduna knjigu proučila,
Dva je sina u čelo ljubila,
A dv'je ćere u rumena lica,
A s malahnim u bešici sinkom
Od'jeliti nikako ne mogla,
Već je bratac za ruke uzeo,
I jedva je s' sinkom rastavio,
Ter je meće k sebi na konjica,
S njome grede dvoru bijelomu.
U rodu je malo vr'jeme stala,
Malo vr'jeme, ni nedjelju dana,
Dobra kada, i od roda dobra,
Dobru kadu prose sa svih strana,
A najveće imoski kadija.
Kaduna se bratu svome moli:
"Aj tako te želila, braco!
Nemoj mene davat za nikoga,
Da ne puca jadno srce moje
Gledajući sirotice svoje."
Ali beže ne hajaše ništa,
Već nju daje imoskom kadiji.
Još kaduna bratu se moljaše
Da njoj piše listak b'jele knjige,
Da je šalje imoskom kadiji:
"Djevojka te l'jepo pozdravljaše,
A u knjizi l'jepo te moljaše,
Kad pokupiš gospodu svatove,
Dug pul'duvak nosi na djevojku:
Kada bude agi mimo dvora,
Nek ne vidi sirotice svoje."
Kad kadiji b'jela knjiga dođe,
Gospodu je svate pokupio,
Svate kupi grede po djevojku.
Dobro svati došli do djevojke
I zdravo se povratili s njome.
A kad bili agi mimo dvora,
Dv'je je ćerce s pendžera gledahu
A dva sina prid nju ishođahu,
Tere svojoj majci govorahu:
"Vrati nam se, mila majko naša,
Da mi tebi užinati damo!"
Kad to čula Hasanaginica,
Starišini svatov govorila:
"Bogom brate, svatov starišina,
Ustavi mi konje uza dvora.
Da darujem sirotice moje."
Ustaviše konje uza dvora.
Svoju dicu l'jepo darovala,
Svakom sinku nazve pozlaćene,

Svakoj čeri čohu do poljane;
A malomu u bešici sinku
Njemu šalje u bošći haljine.
A to gleda junak Hasan-aga,
Ter dozivlje do dva sina svoja:
"Hod'te amo, sirotice moje,
Kad se neće smilovati na vas
Majka vaša srca rđavskoga!"
Kad to čula Hasanaginica,
B'jelim licem u zemlju ud'rila
Uput se je s dušom rastavila
Od žalosti gledajući sirotâ.

IZVORI:

1. U sv'jetu se naći ne mogaše Behar, 3/1902-03, 7, 110-111.
2. Ferman dođe iz Stambola Narodne pjesme, po Herceg-Bosni sabrao i uredio: Ivan J. Marunović, Zadar 1906, str. 9-14. Marunovićev naslov: Pjesma o pogibiji braće Morića. Pjesma je zabilježena od Muharema Porče iz Sarajeva.
3. Kad morija Mostar morijaše Biser, 2/1913, 12, 275. Zbirka Fehima H. Baščauševića.
4. Klikovala prebijela vila Vuk S. Karadžić, Srpske narodne pjesme iz Hercegovine (ženske), Beč 1866, br. 22. Zbirka Vuka Vrčevića. Vrčevićev naslov: Vila i djevojka.
5. Bol boluje gondže Mehemedede Rukopisna zbirka Osmana A. Đikića: Hercegovački biser. Srpske muslimanske narodne ženske pjesme iz Hercegovine, pjesma br. XXXVIII.
6. Oganj gori u zelenoj gori Gajret, 4/1911, 9, 140, pod naslovom Oganj gori. Zabilježio: Muharem Hilmi Kurtagić.
7. Kolo igra na sred Sarajeva Behar, 4/1903-04, 14, 220, pod naslovom Ljepotica Fata. Zabilježio Ibrahim Dautović.
8. Knjigu piše srpski knjaže Pjevao Hamza Šiljak iz Tešnja. Zabilježio Muhamed Bego Gradaščević iz Gradačca.
9. Ali-beg se s ljubom zavadio Rukopisna zbirka Sukejne Žige pod naslovom: 100 sevdalinki i drugih nar. pjesama, br. 93, str. 82-83.
10. Urodila b'jelica šenica Rukopisna zbirka Ivana Zovke, sv. III, br. 74, str. 155.
11. Koliki je Javor na planini Gajret, 4/1911, 12, 190. Zabilježio: Behluli Mustafa, Tuzla.
12. Dvije kule na Zagorju bile Behar, 1/1900-01, 20, 320, Pod naslovom Dva brata. Pribilježio M. B.
13. Zbor se kupi na Kakanj pazaru Rukopisna zbirka Mustafe A. Mulalića, sv. II, br. 451.
14. Potresla se gora od istoka Rukopisna zbirka Vinka Vice Palunka, pesma br. 9, str. 40-41. Palunkov naslov: Trešnja u Ljubinju.
15. Falila se Mahmut pašinica Alija Nametak, Od bešike do motike. Narodne lirske i pripovijedne pjesme bosansko-hercegovačkih muslimana, Sarajevo 1970, str. 190-191.
16. Vezak vezla Adem-kada, mlada nevjesta Ljubavne narodne pjesme iz Bosne i Hercegovine. Izbor i redakcija Hamid Dizdar, Sarajevo 1953, str. 123-124.
17. Majka Fatu rano budi Novi behar, 3/1929-30, 8, 131.
18. Zlatno sedlo po vodi plivaše KURT, br. 47, str. 107.
19. U srid šehera, u srid Bajne Luke Novi behar, 2/1928-29, 3, 34-35. Zabilježio Ibrahim Džafčić.
20. Kol'ko cvili gora Garevina Biser, 3/1918, 3/4, 54-55. Iz zbirke: "Haremske ruže".

Sabrao: Biserdžik.

21. Procivilila gora šimširova Novi behar, 3/1929-30, 17/18, 287. Zabilježio nepoznati saradnik pod pseudonimom Džem-bu-ni.
22. Meho s majkom po has-bašči hoda KURT, br. 5, str. 29-35, pod naslovom Meho i Fata.
23. Udaje se Alibegovica Bosanska vila, 17/1902, 18/19, 349.
24. Husejin se u svatove sprema ZOVKO, sv. IV, br. 157.
25. U našega bega Ali-bega Rukopisna zbirka Fehima H. Baščauševića, br. 26. 27. 28.
26. Kad umrije srma Ibrahim Bosanska vila, 11/1896, 18, 292.
27. Pusta bolest u sv'jet udarila Bosanska vila, 1/1886, 5, 79.
28. Fali mi se Mujo momče mlado Gajret, 6/1913, 10/11, 207-208, pod naslovom Djevojačka kletva. Zabilježio: Avdo Cirić.
29. Zagrmilo iznad Visokoga Rukopisna zbirka Mirka Šestića, br. 5.
30. U Stambolu akšam okujiše Behar, 6/1905-06, 9, 138-139. Iz zbirke: Hadže- Zade.
31. Iz Šemboja topi udariše Rukopisna zbirka Ivam Znvke. Objavljeno u knjizi H. Krnjević, Usmene balade Bosne i Hercegovine, Sarajevo 1973, str. 400.
32. Sunce bi sjalo, ali ne može Marunović, str. 19, pod naslovom Zadnja želja (Sarajevo).
33. Dvore mela Alibegovica Behar, 5/1904-05, 1, 12. Zabilježio Mustafa Kurtagić.
34. Kad slavuji tići zapjevaše ĐIKIĆ, br. XXIX.
35. Sarajevo, što si neveselo? Bosanska vila, 17/1902, 10, 195.
36. Emina bole boluje Bosanska vila, 9/1894, 7, 106. Zabilježio St. R. Delić.
37. Budim gradi beže Bajram-beže Smail Balić, Die Kultur der Bosniaken. Die muslimische Komponente, Wien 1973, str. 36-37.
38. Što 'no cvili u Glamoču gradu? Vuk S. Karadžić, Srpske narodne pjesme, knj. I, Beograd 1953, br. 651. Karadžićev naslov: Opet tvrđa u vjeri.
39. Mujo gleda Ajkunu djevojku Pjevao Selim Salihović (1910-1986), pjevač i sazlija iz Janje kod Bijeljine.
40. U kadune Hasanaginice Bosanska vila, 10/1895, 8, 123-124. Iz zbirke St. R. Delića.
41. Knjigu piše srpski knjaže Istočno blago. Sabrao i preveo Mehmed-beg Kapetanović Ljubušak, svezak II, Sarajevo 1897. Ljubušakov naslov: Pjesma Hivzi bega Đumišića, koji je poginuo kod Rače 1292. ili 1876. godine, bijući se sa Srbima za svoju domovinu.
42. Tužila se Ganibegovica Bosanska vila, 12/1897, 4, 59. Zabilježio Omer-beg Sulejmanpašić.
43. Mrak zateče po gori svatove Behar, 9/1908-09, 1, 12-13.
44. Sina rodi Sinanbegovica Novi behar, 1/1927-28, 3, 12, pod naslovom Sinanbegovica.
45. Gledali se Mujo i Nizama M. Maglajlić, Muslimanska usmena balada, Sarajevo 1985, str. 65-66. Pjevao Selim Salihović iz Janje kod Bijeljine.
46. Kad Vilići seku udavaše Nikola Tordinac, Hrvatske narodne pjesme i pripoviedke iz Bosne, Vukovar 1883, br. 5. str. 18-19.
47. Ja kakva je sjajna mjesečina Rukopisna zbirka Alije Bejtića, br. 246.
48. Po gori se zelen bajrak vije Gajret, 9/1925, 16, 255, pod naslovom Poruka Mustajbegova.
49. Razbolje se Havalicu Bego Behar, 6/1905-06, 7, 108. Iz zbirke: Osman Sabrije.
50. Brat u sestre konja dojahiva Bosanska vila, 12/1897, 13, 203. Hercegovke. Srpske narodne ženske pjesme iz Mostara. Nurudin Ibnul-Hadžer.
51. Vezak vezla Gabelkinja Zlata Behar, 6/1905-06, 9, 140-141, pod naslovom Gabelkinja Zlata.
52. Vezak vezla Zlatija đevojka Novi behar, 1/1927-28, 19, 307.
53. Šetao se aga Hasan-aga Biser, 2/1913-14, 14, 221, pod naslovom Hasanaginica.
54. Vezak vezla Dženetića Diša Novi behar, 6/1932-33, 14/15, 197. Zabilježio: Muhamed Hadžijahić.

55. Mujo gleda u mahali Zlatu Narodno blago. Sakupio i izdao Mehmed beg Kapetanović Ljubušak po Bosni, Hercegovim i susjednim krajevima, Sarajevo 1887 str. 339-345. Ljubušakov naslov: Grozna ljubav Čelebije Muje.
56. San usnila Hasanaginica Bosanska vila, 10/1895, 8, 124.
57. Sunce zasja šehar Bijeljinu Novi behar, 4/1930-31, 2/3, 46-47. Po kazivanju rahmetli Emke Krajinović iz Omerbegovače zabilježio: Sakib-Seid Agić. Pjesma je prvi put objavljena u časopisu Gajret, 11/1924, 8, 129, ali je tekst iz Novog behara čistiji.
58. Kad je kuga Mostar pohodila ŽIGA, br. 58, str. 52-53.
59. Kad Moriče pohvataše, Rukopisna zbirka Muhameda Fejzi-bega Kulinovića iz Sarajeva. Pjesma je prvi put objavljena u knjizi Đenane Buturović, Moriči. Od stvarnosti do usmene predaje, Sarajevo 1983, str. 207-211.
60. Što se b'jeli u gori zelenoj Alberto Fortis, Viaggio in Dalmazia, Volume Primo, Venezia 1774, str. 98-105. Tekstu izvornika, uz koji je naporedo donesen prijevod na talijanski jezik, Fortis je dao naslov XALOSTNA PJESANZA PLEMENITE ASAN-AGHINIZE. Ovdje je doneseno tumačenje Fortisova teksta balade u dvije verzije: prva pjesma broj 60 I; onako kako ju je Munib Maglajlić pročitao i druga verzija pjesma broj 60 II; onako kako je Fortisov tekst balade pročitao Alija Isaković.
- Problem čitanja XALOSTNE PJESANZE... je detaljno analiziran kod M. Maglajlić, Od zbilje do pjesme. Ogledi o usmenom pjesništvu, Banja Luka 1983, str. 107-111).
- O Hasanaginici je pisao i Parry Milman u "Ćor Huso"- studiji o pjesmama Južnih Slavena. Pogledaj na http://herkos.artsfac.csuohio.edu/huso/texts/menu_has.html- edicija David E. Bynum Colombo 1998.